

ΙΩΑΝΝΟΥ Κ. ΜΑΝΙΟΥΔΑΚΗ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ
ΡΑΛΛΕΙΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

ΤΕΥΧΟΣ Β΄

ΘΕΩΡΙΑ - ΜΕΛΩΔΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ - ΑΣΜΑΤΑ
Για τὰς Β΄ Γ΄ καὶ Δ΄ γυμνασιακὰς τάξεις

Ἡ ἀρμονία καὶ ὁ ρυθμὸς τῆς μουσικῆς ἐπιδρῶν εἰς τὰς ἀπολάσ ψυχὰς τῶν νέων, οἱ ὅποιοι γίνονται ἡμερώτεροι, εὐρυθμότεροι καὶ εὐαρμοστότεροι, ὡς τοιοῦτοι δὲ χρήσιμοι εἶσιν εἰς τὸ λέγειν τε καὶ πράττειν. Πᾶς γὰρ ὁ βίος τῶν ἀνθρώπων εὐρυθμίας καὶ εὐαρμοστίας δεῖται.

ΠΛΑΤΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1962

12010

ΙΩΑΝΝΟΥ Κ. ΜΑΝΙΟΥΔΑΚΗ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ
ΡΑΛΛΕΙΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

*Στον αγαπητό μου κ. Γεώργιο Μανιουδάκη
μου αρεσκάντα - μου αμοιζόγον Μ' ελπίδα μου και ενδιαφέρον*

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

Α. Μανιουδάκης

ΤΕΥΧΟΣ Β'

ΘΕΩΡΙΑ - ΜΕΛΩΔΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ - ΑΣΜΑΤΑ
Διά τὰς Β' Γ' και Δ' γυμνασιακὰς τάξεις

Ἡ ἀρμονία και ὁ ρυθμὸς τῆς μουσικῆς ἐπιδρῶν εἰς τὰς ἀπαλὰς ψυχὰς τῶν νέων, οἱ ὅποιοι γίνονται ἡμερώτεροι, εὐρυθμότεροι και εὐαρμωστότεροι, ὡς τοιοῦτοι δὲ χρήσιμοι εἰσὶν εἰς τὸ λέγειν τε και πράττειν. Πᾶς γὰρ ὁ βίος τῶν ἀνθρώπων εὐρυθμίας και εὐαρμωστίας δεῖται.

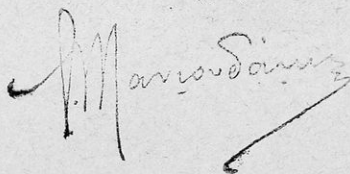
ΠΛΑΤΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1962

Ἄδύνατον νὰ ἐμβαθύνωμεν εἰς τὴν νεωτέραν μουσικὴν
τέχνην, χωρὶς ν' ἀναδράμωμεν πρὸς τὴν τῶν Ἑλλήνων. Ἡ
νεωτέρα, ὡς ἀλυσόδετος κρίκος, ἔχει τὰς πηγὰς αὐτῆς
ἐξ ἐκείνης.

Richard Wagner (1813-1883)

Ἐκστὸν ἀντίτυπον γέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ συγγραφέως

A handwritten signature in dark ink, appearing to read "J. Manioudakis". The signature is written in a cursive style with a long, sweeping underline that extends to the right.

1°β 2°β 3°β 4°β 5°β 6°β 7°β 8°β

Τονική ἤμιτ. Δεσπόζουσα ἤμιτ.

ἡ ὁποία δὲ εἶναι μείζων, τότε μόνον, ὅταν διατηρήσωμεν τὴν ἀκοι-
θὴν δέσιν τῶν τόνων καὶ τῶν ἡμιτόνων, ὡς εἶπομεν καὶ προηγου-
μένως. Καὶ διὰ τὴν ἐπιτευχθῆ τοῦτο εἰς τὴν προσημειουμένην πε-
ριπτώσιν, πρέπει νὰ ὑψώσωμεν τὴν 7^ν βαθμίδα καθ' ἡμιτόνιον,
ἠλαθὴ τὸν φθόγγον ΦΑ, γράφοντες πρὸ αὐτοῦ τὸ σημεῖον τῆς δι-
έσεως.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει ἡ: Μείζων κλίμαξ τοῦ ΣΟΛ, μὲ 1 διέσιν.

ΜΕΙΖΩΝ ΚΛΙΜΑΞ ΤΟΥ ΣΟΛ

1°βαθμῆς (τονική) ἤμιτόν. 5°βαθμῆς (δεσπόζουσα) ἤμιτόν.

Σημείωσις. Εἰς τὴν ἀνωτέρω κλίμακα, ὡς καὶ εἰς ὅλας τὰς ἐπι-
μένους οἱ φθόγγοι οἱ μὴ συνδεόμενοι, διὰ συνδέσεως προ-
σφάξιας, σχηματίζουσι μετὰ τῶν διαστήματα τόνων.

Ὅπως ἐλάθομεν ὡς δάσιν τὴν 5^ν βαθμίδα τῆς φυσικῆς κλίμακος
τοῦ ΝΤΟ καὶ ἐσηματίσωμεν τὴν κλίμακα τοῦ ΣΟΛ, (μὲ μίαν διέσιν),
οὕτω δυνάμεθα νὰ λάβωμεν ὡς δάσιν τὴν 5^ν βαθμίδα τῆς κλίμα-
κος τοῦ ΣΟΛ, δηλαδὴ τὸ ΡΕ καὶ νὰ σχηματίσωμεν τὴν μείζονα
κλίμακα τοῦ ΡΕ.

Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν καὶ
ὅλας τὰς ἄλλας κλίμακας μὲ διέσεις.

Μείζ. κλ. τοῦ ΡΕ (μὲ 2 διέσεις)

1°βαθμ. 5°βαθμ.
(τονική) ἤμιτ. (δεσπόζ.) ἤμιτ.

Μείζ. κλ. τοῦ ΛΑ (μὲ 3 διέσεις)

1°βαθμ. 5°βαθμ.
(τονική) ἤμιτ. (δεσπόζ.) ἤμιτ.

Μείζ. κλ. τοῦ ΜΙ (μὲ 4 διέσεις)

1°βαθμ. 5°βαθμ.
(τονική) ἤμιτ. (δεσπόζ.) ἤμιτ.

Μείζ. κλ. τοῦ ΣΙ (μὲ 5 διέσεις)

1°βαθμ. 5°βαθμ.
(τονική) ἤμιτ. (δεσπόζ.) ἤμιτ.

Μείζ. κλ. τοῦ ΦΑ# (μὲ 6 διέσεις)

1° β. 5° β.
(τονική) ἡμιτ. (δεσπόζ.) ἡμιτ.

Μείζ. κλ. τοῦ ΝΤΟ# (μὲ 7 διέσεις)

1° β. 5° β.
(τονική) ἡμιτ. (δεσπόζ.) ἡμιτ.

Συνέχειαν μειζόνων κλιμάκων μετὰ ὑφέσεων, βλέπε εἰς σελ. 8.
Σημείωσις. Ἡ μείζων κλίμαξ τοῦ ΝΤΟ λέγεται καὶ φυσικὴ διότι
δὲν φέρει ὄπλισμόν εἰς τὸν γνώμονα τοῦ ΣΟΛ. Δηλαδή ἀπο-
τελεῖται ἀπὸ φυσικὰ φθογγόσημα, οὐχὶ ἠλλοιωμένα.

Τρίηχον

Τρίηχον λέγεται τὸ σύνολον τριῶν φθογγοσήμων τῆς αὐτῆς ἀξίας τὰ ὅποια ἰσοδυναμοῦν πρὸς ἓν φθογγόσημον τῆς ἀμέσως με-
γαλυτέρας ἀξίας, ἢ πρὸς δύο τῆς αὐτῆς.

Παράδειγμα: Τὸ σύνολον τῶν ἔχει τὴν αὐτὴν διάρκειαν πρὸς τὰ ἢ πρὸς Ἐπομένως ἔχει τὴν ἀξίαν ἑνὸς χρόνου τοῦ μέτρου.

Ἄνωδι ἢ κάτωδι τοῦ τριήχου γράφομεν καμπύλην γραμμὴν με-
τὸν ἀριθμὸν 3, π.χ.

Τὸ τρίηχον ἐκτελεῖται εἰς ἓνα χρόνον ἴσον μὲ ἐκεῖνον ὅστις
χρειάζεται διὰ νὰ ἐκτελεσθοῦν τὰ δύο φθογγόσημα ἢ τὸ ἓν .

Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τονίζομεν τὸ πρῶτον ἐκ
τῶν τριῶν φθογγοσήμων τὸ ὅποιον
θεωρεῖται καὶ ὡς κύριον, παράδειγμα:

Πολλάκις τὸ τρίηχον γράφεται καὶ ὑπὸ ἄλλας μορφάς, π.χ. ὅποτε λέγεται τρίηχον συνεπτυγμένον.
Ἐπίσης ἓν μέρος τοῦ τριήχου, ἢ καὶ δύο, ἀντικαθίστανται
διὰ παύσεως, ὡς ἐμφαίνεται τοῦτο εἰς τὸ ἐξῆς παράδειγμα:

Εἰς τὴν μουσικὴν χρησιμοποιοῦμεν,
ἐνίοτε, καὶ ἑξάηχον, π.χ. ...

ὡσαύτως πεντάηχον ...

καὶ ἐπτάηχον ...

(ἢ τοῦτο τὸ σύνολον τοῦ
6/ἡχοῦ, ἢ 5/ἡχοῦ ἢ
7/ἡχοῦ ἔχει τὴν αὐ-
τὴν διάρκειαν πρὸς
τὸ 1/4).

Μελωδικαὶ Ἀσκήσεις

A'

B'

3/8ηχον
συνεπτυγμένον

Ἐφαρμογὴ τριήχων:

ΤΟ ΑΡΝΑΚΙ

Moderato ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ

Μεῖνε μι-κρὸ ἀρ-νά-κι στὸ πράσι-νο λει-βά-δι,
δρο-σά-το χορ-τά-ρά-κι στὴν ὄ-χθη βό-σκεῖ-κεῖ.
Μὰ μό-λις δά-δρα-διά-ση καὶ τὸ σκοτά-διά-πλώ-ση,
μέ-σ' ἂν τὸ δά-σος φῶ-γε, π'ὄ-λυ-κος κα-τοι-κεῖ.

Μέτρον 3/8

Τὸ μέτρον τῶν τριῶν ὀγδόων εἶναι ἐκ τῶν συνηδεστέρων εἰς τὴν μουσικὴν. Ἀποτελεῖται δὲ ἀπὸ τρία ἴσα μέρη, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἔχει ἴσκιον ἑνὸς ὀγδόου. Τὸ μέτρον τοῦτο μετῶμεν ὅπως καὶ τὰ 3/4, δηλαδὴ διὰ τριῶν ἰσοχρόνων κινήσεων, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι εἰς ἑκάστην κίνησιν ὑπολογίζομεν ἓν ὀγδοον.

Ἐκ τῶν τριῶν μερῶν ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται τὸ μέτρον, τὸ πρῶτον εἶναι ἰσχυρόν καὶ τὰ ἄλλα ἀσθενῆ.

Ρυθμικαὶ μορφαὶ μέτρου 3/8

Three staves of rhythmic exercises in 3/8 time. Each staff shows a sequence of rhythmic patterns with fingerings (1, 2, 3) indicated above the notes. The first staff has four measures: quarter, eighth-eighth, eighth-eighth, eighth-eighth. The second staff has four measures: eighth-eighth, eighth-eighth, eighth-eighth, eighth-eighth. The third staff has five measures: quarter, eighth-eighth, eighth-eighth, eighth-eighth, eighth-eighth.

Μελωδικὴ ἄσκησις

Three staves of melodic exercises in 3/8 time. The first staff shows a sequence of quarter notes. The second staff shows a sequence of eighth notes. The third staff shows a sequence of eighth notes with some beamed eighth notes.

Ὅς εἶπομεν καὶ προηγουμένως, ἡ κλίμαξ αὕτη δὲ εἶναι μείζων, τότε μόνον, ὅταν διατηρήσωμεν τὴν ἀκριθῆ δέσιν τῶν τόνων καὶ ἡμιτόνων, ὡς γίνεται καὶ διὰ τὰς μείζονας κλίμακας μεταδίεσεων. Διὰ νὰ ἐπιτευχθῆ τοῦτο καὶ εἰς τὴν προκειμένην περιπτώσιν, πρέπει νὰ χαμηλώσωμεν τὴν 4^{ην} βαθμίδα, (ὑποδεσπούσαν), ἢ ἀπλοῶ τὸν φθόγγον ΣΙ, ἀναγράφοντες πρὸ αὐτοῦ τὸ σημεῖον τῆς ὑφέσεως (b).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει: ἡ μείζων κλίμαξ τοῦ ΦΑ μὲ μίαν ὑφείσιν.

ΜΕΙΖΩΝ ΚΛΙΜΑΞ ΤΟΥ ΦΑ

Σημείωσις. Εἰς τὴν ἀνωτέρω κλίμακα ὡς καὶ εἰς ὅλας τὰς ἐπομένας, οἱ φθόγγοι οἱ μὴ συνδεόμενοι διὰ συνδέσεως προσωδίας, σχηματίζουν μεταξύ των διαστήματα τόνων.

Ὅπως ἐλάβομεν ὡς βάσιν τὴν 4^{ην} βαθμίδα, ἢτοι τὴν ὑποδεσπούσαν τῆς φυσικῆς κλίμακος τοῦ ΝΤΘ καὶ ἐσχημάτισαμεν τὴν κλίμακα τοῦ ΦΑ, μὲ μίαν ὑφείσιν εἰς τὸν γνώμονα, οὕτω δυνάμεθα νὰ λάβωμεν ὡς βάσιν τὴν 4^{ην} βαθμίδα τῆς κλίμακος ΦΑ, ἢ ἀπλοῶ τὸ ΣΙ ὑφείσιν καὶ νὰ σχηματίσωμεν τὴν μείζονα κλίμακα τοῦ ΣΙ ὑφείσιν.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω, παρατηροῦμεν ὅτι ἀναβαίνομεν ἀπὸ τὴν τονικήν ἐκάστης, σχηματιζομένης νέας κλίμακος κατὰ μίαν τετάρτην καθαρὰν. Εἴμεθα δὲ ὑποχρεωμένοι ὅπως προσδέτῳμεν εἰς τὸ ὄνομα ἐκάστης νέας κλίμακος καὶ τὴν λέξιν ὑφείσιν, (γαλλ. *Bémol*), διότι ἡ τετάρτη βαθμῖς, ὑποδεσπούσα, τῆς προηγουμένης κλίμακος τὴν ὁποῖαν λαμβάνομεν ὡς τονικήν τῆς νεοσχηματιζομένης τοιαύτης, εὑρίσκειται ἐν ὑφείσει λόγῳ τοῦ ὀπλισμοῦ τῆς. Π.χ. λέγομεν μείζων κλίμαξ τοῦ ΣΙ ὑφείσιν, ἢ ΣΙ μπεμόλ, μείζων κλίμαξ τοῦ ΜΙ ὑφείσιν, ἢ ΜΙ μπεμόλ.

Κατὰ τὸν προαναφερόμενον τρόπον δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν ὅλας τὰς ἄλλας κλίμακας μὲ ὑφείσεις.

Μείζ. κλ. τοῦ ΣΙβ (με 2 ὑφέσεις)

1^ο βαθμ. 4^ο βαθμ.

(b) (τονική) ημίτ. (ὑποδεσπ.) ημίτ.

Μείζ. κλ. τοῦ ΜΙb (με 3 ὑφ.)

1^ο β. 4^ο β.

(b) (τονική) ημί (ὑποδεσπ.) ημίτ.

Μείζ. κλ. τοῦ ΛΑb (με 4 ὑφ.)

1^ο β. 4^ο β.

(b) (τονική) ημί (ὑποδεσπ.) ημίτ.

Μείζ. κλ. τοῦ ΡΕb (με 5 ὑφ.)

1^ο β. 4^ο β.

(b) (τονική) ημί (ὑποδεσπ.) ημίτ.

Μείζ. κλ. τοῦ ΣΟΛb (με 6 ὑφ.)

1^ο β. 4^ο β.

(b) (τονική) ημί (ὑποδεσπ.) ημί.

Μείζ. κλ. τοῦ ΝΤΟb (με 7 ὑφ.)

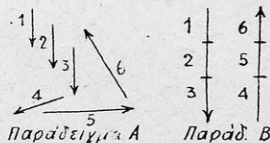
1^ο β. 4^ο β.

(b) (τονική) ημί (ὑποδεσπ.) ημίτ.

Μέτρον 6/8

Τὸ μέτρον τῶν ἑξ ὀχθῶν (68), εἶναι καὶ τοῦτο ἐκ τῶν συνθεστέρων εἰς τὴν μουσικὴν. Ἀποτελεῖται δὲ ἀπὸ ἑξ μέρη, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἔχει ἀξίαν ἑνὸς ὀχθῶου.

Τὸ μέτρον τοῦτο μετροῦμεν, εἰς (εἰς 6 κινήσεις) (εἰς 2 κιν.) μὲν τὴν ἀργὴν καὶ μετρίαν ρυθμικὴν ἀγωγὴν, δι' ἑξ κινήσεων, εἰς δὲ τὴν γοργὴν διὰ δύο κινήσεων.

Σημείωσις. Εἰς τὸ παράδειγμα Β. τῶν 2 κινήσεων τὸ μέτρον 6/8

εἶναι ρυθμικῶς τὸ αὐτὸ ὡς τὸ 2/4 τοῦ ὁποίου ἕκαστον μέρος εἶναι τρίηχον ὀχθῶν.

Ἐκ τῶν ἑξ μερῶν ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται τὸ μέτρον, τὸ πρῶτον καὶ τὸ τέταρτον εἶναι ἰσχυρά, τὰ δὲ λοιπὰ ἄσθενῆ.

Ρυθμικαὶ μορφαὶ μέτρου 6/8

1.

2.

3.

Ἐφαρμογή:

ΤΑ ΠΟΥΛΑΚΙΑ

Μέτρια (εἰς 6 κινήσεις).

W. MOZART

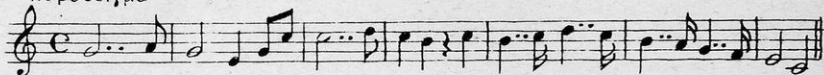
Τῆς ἐ-ξοχῆς που-λά-κια, ὦ-ραϊ-α, ζω-η-
 ρά-στοῦ δέν-τροῦ τὰ κλα-δά-κια πε-τᾶ-τε μιᾶ χα-
 ρά. Καὶ χαί-ρε-στε τῇ γύ-σι, τὸν ὤ-μορ-φο και-
 ρό καὶ πί-νε-τε στὴ δρύ-ση νε-ρά-κι κα-θα-ρό.

Διπλή στιγμή

Ἐκ προηγουμένου μαθήματος γνωρίζομεν ὅτι, τιθεμένης τῆς στιγμῆς εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ φθογγοσήμου, ἢ τῆς παύσεως, αὕτη προσδέτει εἰς τοῦτο τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας του. Δηλ. αὐξάνεται ἡ ἀξία τοῦ φθογγοσήμου κατὰ τὸ $\frac{1}{2}$ αὐτοῦ.

Ἐὰν δελήσωμεν ν'αὐξήσωμεν τὸ αὐτὸ φθογγόσημον κατὰ τὸ $\frac{1}{2}$ ἐπὶ πλέον δὲ καὶ κατὰ τὸ ἐν τέταρτον αὐτοῦ, γράσσομεν εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ φθογγοσήμου, ἢ τῆς παύσεως, δύο στιγμάς (··) - Τὸ φθογγόσημον τοῦτο μετὰ τὴν διπλὴν στιγμὴν λέγεται δῖς παρῆστυμενον.

Παράδειγμα

Ἐφαρμογή:

ΦΕΥΓΕΙ Η ΜΕΡΑ

ΚΑΝΩΝ 4/ΦΩΝΟΣ *

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ

A] Φεύγει ἡ μέρα κ' ἡ νυχτιά οἱ μῶναι B] καὶ τὸ σκο
 τάδι σκέπασε τὴ γῆ Γ] καὶ τὰ πουλιά πε
 τοῦν εἰς τὴν φωλῆς τους Δ] Ὅλα κοιμῶνται ἢ συχαστῆ γῆ.

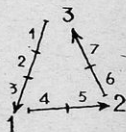
Σημ. Δῖς παρεστιγμένα συναντῶμεν καὶ εἰς τὸν Ἑθνικὸν ὕμνον.

Μέτρον $\frac{7}{8}$

Ρυθμικαὶ μορφαί: κ.λπ.

Τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι ἀποκλειστικῶς ἐλληνικὸν μέτρον. Τὸ χρησιμοποιοῦμεν συνήθως εἰς τὰ δημοτικὰ τραγούδια καὶ τοὺς ἐλληνικοὺς χορούς. Ἐκτελεῖται εἰς 3 κινήσεις. Εἰς τὴν 1^{ην} κίνησιν ἀντιστοιχοῦν τρία ὄγδα καὶ εἰς ἐκάστην τῶν ἄλλων ἀνά δύο. Παράδειγμα:

*) Κανὼν εἶναι ἓνα εἶδος μουσικοῦ ἔργου διὰ δύο ἢ περισσότεράς φωνάς κατὰ τὸ ὅποιον αἱ φωναὶ ψάλλουσιν τὴν αὐτὴν μελωδίαν ἀλλὰ εἰσέρχονται ἢ μία κατόπιν τῆς ἄλλης. *βλέπε εἰδικὸν κεφ. σελ. 20.*

ΟΙ ΑΝΕΜΩΝΕΣ ΑΝΘΙΣΑΝ

Ρυθμός Καλαματιανού

I. K. Μανιουδάκις

Τρα λα λα λα λα λα λα λα Οί ά. νε. μῶ. νες
Καὶ τὰ που. λά. κιαά.

ἄν. δι. σάν, οἱ— κάμ. ποι. λου. λου— δῖ. ζουν,—
μέ. τρη. τα— πε— τοῦν ζευ. γα. ρω— μέ. να,—

τῶν δέν. δρων τὰ μα— τό. κλα. δα, στοὺς κλώ. νους πρα. σι—
τίς ξε. νη. τιές ἄ— φί. νου. νε— καί— φθά. νουν κου. ρα.

νί. ζουν. Τρα λα λα λα λα, τρα λα λα λα λα
σμέ. να.

τραλαλα λα λα τρα λα λα λα.— τρα λα λα λα.— D.C. %

ΤΟ ΑΗΔΟΝΑΚΙ

Ρυθμός Καλαματιανού

Δημῶδες.

ΕΝΑΣ

Τὸ ἄη. δο. νά. κι τὸ μι. κρὸ θέ. λω νὰ τὸ ἤ. με.
Γιὰ νὰ τὸ δά. λω στὸ κλουβί νά— τὸ τα. ἴ. ζω.
Μοῦ σκαν. δα. λί. σθη τὸ κλουβί καί— μοῦ. φυ. γε τ' ἄη.

1 ΟΛΟΙ 2 ΕΝΑΣ

ρῶ— σω. Τὸ ρῶ— σω, γιὰ— νά. κα. λέ. για—
μό— σχο, Γιὰ μό— σχο, μοῦ— σκα; κα; λέ. μου—
δό— νι, μοῦ— δό— νι, καί— μοῦ. φυ. γε τ' ἄη.

1 ΟΛΟΙ 2

νὰ— τὸ— δά. λω στὸ κλου. δῖ.— γιὰ— δῖ.—
σκαν— δα. λί. σθη τὸ κλου. δῖ.— μοῦ— δῖ.—
δό. νι, τὸ— πε. τρο. χε. λι— δό. νι, καί— δό. νι.

Ἐλάσσονες κλίμακες

ΑΡΜΟΝΙΚΑΙ - ΜΕΛΩΔΙΚΑΙ

Α' ΑΡΜΟΝΙΚΑΙ. Ἐκάστη μείζων κλίμαξ ἔχει καὶ τὴν σχετικὴν τῆς ἐλάσσονα ἀρμονικὴν, τὴν ὁποῖαν εὐρίσκωμεν ὅταν κατέλθωμεν ἀπὸ τὴν δάσιν τῆς μείζονος κατὰ μίαν τρίτην μικράν. Τὸν φθόγγον τὸν ὁποῖον εὐρίσκομεν, εἶναι ἡ δάσις, (τονικὴ), τῆς ἐλάσσονος κλίμακος ἡ ὁποία φέρει τὸν ἴδιον ὄπλισμόν τὸν ὁποῖον ἔχει καὶ ἡ μείζων ἐξ ἧς προέρχεται, με μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ὀξύνωμεν τὴν 7^{ην} αὐτῆς βαθμίδα καθ' ἡμιτόνιον, κατὰ τὴν ἀνοδὸν ὡς καὶ κατὰ τὴν κάθοδον, χρησιμοποιοῦντες ἀνάλογον σημεῖον ἀλλοιώσεως. Ἦτοι δίεσιν, ὕφεισιν ἢ καὶ ἀναίρεσιν. Τὰ σημεῖα ταῦτα δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸν ὄπλισμόν ἀλλὰ τίθενται ὡς νὰ ᾖσαν τυχαῖα.

A. ΜΕΙΖΩΝ ΚΛΙΜΑΞ ΤΟΥ ΝΤΟ

B. ΕΛΑΣΣΩΝ ΚΛΙΜ. ΤΟΥ ΛΑ

ΣΧΗΤΙΚΑΙ

Χαρακτηριστικὸν τῆς ἀρμονικῆς ἐλάσσονος κλίμακος εἶναι τὸ 3/ἡμιτόνιον τὸ ὁποῖον σχηματίζεται μεταξύ τῆς 6^{ης} - 7^{ης} βαθμίδος διὰ τῆς ὑψώσεως καθ' ἡμιτόνιον τῆς 7^{ης} βαθμίδος καὶ ὅτι: κατὰ τὴν διαδοχὴν τῶν ὀκτῶ συνεχῶν φθόγγων, ἡ κλίμαξ ἀνέρχεται: κατὰ τόνον, ἡμιτόνιον, 2 τόνους, ἡμιτόνιον, 3/ἡμιτόνιον, ἡμιτόνιον, (σχ. 1).

Κατέρχεται δὲ ἀντιστρόφως κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν. (σχ. 2).

Εἰς τὴν ἐλάσσονα κλίμακα συναντῶμεν ὅλα τὰ εἶδη τῶν διαστημάτων τὰ ὅποια ἐμάθωμεν εἰς τὴν μείζονα. Επὶ πλεόν δὲ συναντῶμεν τὰ ἐξῆς νέα διαστήματα:

2^{ος} πύξημένη 4^{ος} ἡλαττωμένη

5^{ος} πύξημένη 7^{ος} ἡλαττωμένη

Σημ. Κατὰ τὴν ἀναστροφὴν τῶν διαστημάτων τούτων, παρατηροῦμεν ὅτι: Τὰ πύξημένα μετατρέπονται εἰς ἡλαττωμένα καὶ τὰ ἡλαττωμένα εἰς πύξημένα.

ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΤΩΝ 2 ΚΛΙΜ.

ἡμιτ.	ΝΤΟ	ἡμιτ.	ΛΑ
τόνος	ΣΙ	Τριημιτόν.	ΣΟΛ
τόν.	ΛΑ	ἡμ.	ΦΑ
τόν.	ΣΟΛ	τόν.	ΜΙ
ἡμ	ΦΑ	τόν.	ΡΕ
τόν.	ΜΙ	ἡμ	ΝΤΟ
τόν.	ΡΕ	τόν.	ΣΙ
τόν.	ΝΤΟ	τόν.	ΛΑ

(Σχ. 1)

Μείζ. κλ.
τοῦ ΝΤΟ

(Σχ. 2)

Ἐλάσσ. κλ.
τοῦ ΛΑ
(ἀρμονικὴ)

ΓΕΝΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΚΛΙΜΑΚΩΝ

		A' ΜΕΙΖΟΝΕΣ	B' ΕΛΑΣΣΟΝΕΣ
		ΝΤΟ	ΛΑ (Άρμονικαί)
		ΣΟΛ	ΜΙ
		ΡΕ	ΣΙ
		ΛΑ	ΦΑ#
		ΜΙ	ΝΤΟ#
		ΣΙ	ΣΟΛ#
Ε Ν Α Ρ Μ Ο Ν Ι Ο Ι		ΦΑ#	ΡΕ#
		ΝΤΟ#	ΛΑ#
		ΝΤΟb	ΛΑb
		ΣΟΛb	ΜΙb
		ΡΕb	ΣΙb
		ΛΑb	ΦΑ
		ΜΙb	ΝΤΟ
		ΣΙb	ΣΟΛ
		ΦΑ	ΡΕ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΚΛΙΜΑΚΩΝ

Γ' ΕΛΑΣΣΟΝΕΣ (Μελωδικαί)

ΛΑ

ΜΙ

ΣΙ

ΦΑ

ΝΤΟ

ΣΟΛ

ΡΕ

ΛΑ

ΛΑβ

ΜΙβ

ΣΙβ

ΦΑ

ΝΤΟ

ΣΟΛ

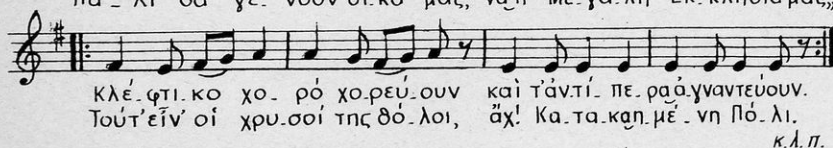
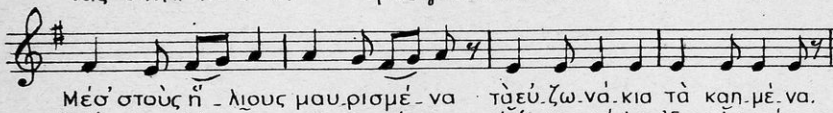
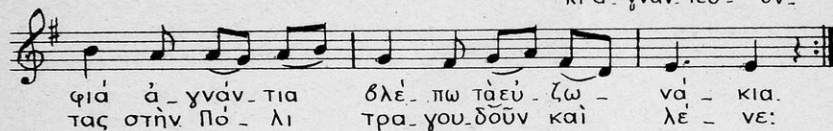
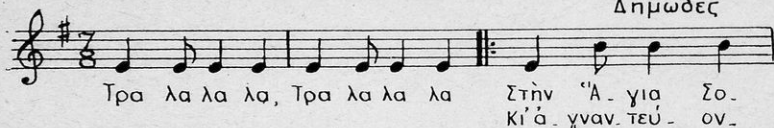
ΡΕ

Ε Ν Α Ρ Μ Ο Ν Ι Ο Ι

Ἐφαρμογή

ΤΑ ΕΥΖΩΝΑΚΙΑ

Δημῶδες

Πῶς παράγεται ἡ φωνή καὶ ποῖα ἡ ἔκτασις αὐτῆς

Τὰ φωνητικὰ ὄργανα τοῦ ἀνδρώπου εὐρίσκονται εἰς τὸν λάρυγγα καὶ ἀποτελοῦνται ἀπὸ δύο λεπτὰς χορδὰς. Διὰ τὴν παραχθῆ ἡ φωνή, ἀπαιτεῖται ἡ ἐνέργεια τῶν πνευμόνων καὶ τῶν μυῶν τῆς ἀναπνοῆς. Εἰς τοῦτο συντελοῦν αἱ κοιλότητες τοῦ λάρυγγος, τοῦ στόματος καὶ τῆς ρινός, τὰ λεγόμενα ἀντιχειῖα.

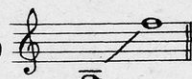
Ἡ φωνὴ παράγεται ὡς ἐξῆς: Ὁρισμένη ποσότης ἀέρος ἐξέρχεται ἐκ τῶν πνευμόνων ἢ ποῖα ὅταν διέρχεται διὰ τῶν φωνητικῶν χορδῶν, δέτει αὐτάς εἰς παλμικὴν κίνησιν καὶ οὕτω παράγεται ὁ ἦχος. Ἦτοι ἡ ἐναρδρος φωνή, ἢ τὸ τραγουδι τὰ ὁποῖα ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τῶν φωνητικῶν ὀργάνων.

Ἡ φωνὴ εἶναι καλυτέρα ὅταν τὰ φωνητικὰ ὄργανα λειτουργοῦν τελειότερον. Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται διὰ καταλλήλων μεθοδικῶν ὁσκήσεων τῆς ἀναπνοῆς κ. ἄ.

Ἡ ἀνδρωπίνη φωνὴ διακρίνεται εἰς τὴν ἀνδρικὴν καὶ τὴν γυναικείαν. Ἡ γυναικεία ὡς καὶ ἡ παιδική, ἦχει κατὰ μίαν ὀγδόον ὑψηλότερον τῆς ἀνδρικής. Ἀναλόγως δὲ τῆς ἐκτάσεως τῆς φωνῆς, ὑποδιαιρεῖται αὐτὴ εἰς δύο κατηγορίας, τὴν ἀνδρικὴν καὶ τὴν γυναικείαν.

Ἑκτάσεις τῶν φωνῶν

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΦΩΝΗ

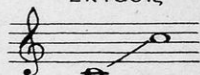
ΥΨΙΦΩΝΟΣ
(SOPRANO)ΜΕΣΟΦΩΝΟΣ
(MEZZO-SOPRANO)ΒΑΡΥΦΩΝΟΣ
(CONTRALTO)

ΑΝΔΡΙΚΗ ΦΩΝΗ

ΟΞΥΦΩΝΟΣ
(TENORE)ΒΑΡΥΤΟΝΟΣ
(BARITONO)ΒΑΘΥΦΩΝΟΣ
(BASSO)

Παιδική φωνή. Ἡ παιδική φωνή ἔχει πε-
ριωρισμένην ἑκτάσιν. Ἡ χεῖ-
ἀπολύτως ἐπὶ τῆς φυσικῆς κλίμακος ΝΤΟ, καὶ
μόνον, ἥτοι: ἐκ τοῦ ΝΤΟ, (κάτωθεν τοῦ 5/γρᾶμμου),
μέχρι τοῦ ΝΤΟ, (ἐπὶ τοῦ τρίτου διαστήματος).

Ἑκτάσις

Πρέπει ν' ἀποφεύγωμεν νὰ διδάσκωμεν εἰς τὸ παιδί τραγουδιὰ
τὰ ὅποια ἔχουν ὑψηλοὺς φθόγγους. Τὸ παιδί νὰ τραγουδῇ πάν-
τοτε ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐκτάσεως τῆς φωνῆς του. Ὅχι πολὺ
δυνατὰ καὶ νὰ μὴ παραμορφῶν τὰ φωνήεντα. Νὰ μὴ τραγουδῇ
μὲ λαρυγγικὴν φωνὴν ἢ ὅποια καὶ δυσάρετος εἶναι καὶ ὀλέθρια
ἀποτελέσματα ἔχει ἐπὶ τῶν φωνητικῶν ὀργάνων καὶ τῆς υγείας του.

Ἡ φωνὴ τῶν παιδιῶν μεταβάλλεται εἰς ἀνδρικήν συνήθως
μεταξὺ τοῦ 13^{ου} καὶ 16^{ου} ἔτους τῆς ἡλικίας των, κατὰ τὸ
διάστημα τοῦτο τῆς μεταφωνήσεως δεῖον ν' ἀποφεύγεται ἡ
κόπωσις τῶν φωνητικῶν ὀργάνων, ἢ ὅποια δυνατόν νὰ προ-
καλέσῃ ἀνεπανόρθωτον βλάβην τῆς φωνῆς.

Εἰς τὰ δῆλα, ἡ μεταφώνησις εἶναι ἀνεπαίσθητος καὶ ἐξελίσσε-
ται ὀμαλῶς.

Ἄσματα

Δίφωνα, Τρίφωνα, Τετράφωνα

Ὅταν εἰς ἓνα μουσικὸν ἔργον ἀκούεται ἡ αὐτὴ μελωδία, ἀπὸ
μῖαν, δύο, ἢ περισσότερας φωνάς, δηλαδὴ ὅλαί αἱ φωναὶ νὰ ἔχουν
τὸ ἴδιον ἄκουσμα (μονοφωνίαν), τότε λέγομεν ὅτι τὸ ἄσμα εἶναι
μ ο ν ο φ ω ν. Ἐὰν ὅμως, παραλλήλως πρὸς τὴν μονοφωνον
μελωδίαν ἀκούεται καὶ ἄλλη φωνή, εἰς ἄλλο ὕψος, ἀκολουθοῦσα
τὰς κινήσεις τῆς πρώτης, τότε λέγομεν ὅτι τὸ ἄσμα εἶναι
δί φ ω ν ο ν.

Εἰς τὰς ἀπλὰς μελωδίας, ἡ δευτέρα φωνὴ ἀκολουθεῖ τὴν πρώτην εἰς τὰς κινήσεις τῆς, κατὰ τρίτας, ἕκτας κ. ἄ., γράφεται δὲ εἰς τὸ αὐτὸ πεντάγραμμον κατῶδι τῆς πρώτης.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ
Α'

Εἰς τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα, τὰ φθογγόσημα τῆς πρώτης φωνῆς ἔχουν πρὸς τὰ ἄνω τὰς καθέτους γραμμάς, ἐνῶ τῆς δευτέρας πρὸς τὸ κατῶ.

Ὅταν εἰς τὴν διφωνίαν (κοινῶς λεγομένην ἰταλ. *Primo-Secondo*), προστίθεται καὶ μία τρίτη φωνή, βαθυτέρα τῆς δευτέρας, π.χ. ἔχομεν τὴν τριφωνίαν, τὸ ἄκουσμα τῆς ὁποίας, εἶναι πλουσιώτερον καὶ δημιουργεῖ περισσοτέρας ἐντυπώσεις εἰς τὸν ἀκροατὴν.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ
Β'

Σημείωσις. Εἰς τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα, ἡ πρώτη καὶ ἡ δευτέρα φωνὴ γράφονται εἰς τὸ πρῶτον πεντάγραμμον, ἡ δὲ τρίτη εἰς τὸ δευτερον.

Ἄκόμη πλουσιώτερον εἶναι τὸ ἄκουσμα εἰς τὴν τετραφωνίαν ὅπου προστίθεται καὶ τέταρτη φωνή, βαθυτέρα τῆς τρίτης.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Εἰς τὴν τετραφωνίαν αἱ δύο τελευταῖαι φωναὶ, δηλαδὴ ἡ 3^α καὶ ἡ 4^α, δημιουργοῦν περισσοτέρας ἐντυπώσεις εἰς τὸν ἀκροατὴν λόγω τῶν ἀντιθέτων κινήσεων τὰς ὁποίας ἀκολουθοῦν, ἐν σχέσει πρὸς τὰς δύο πρώτας.

Ἡ ὠραιότης τοῦ ἄσματος ἐγκείται εἰς τὸ γοῦστο καὶ τὴν ἰκανότητα τοῦ μουσικοσυνθέτου ὁ ὁποῖος ἐμπνέεται τὴν μελωδίαν καὶ συνδυάζει καταλλήλως τοὺς μουσικοὺς ἦχους (φθογγούς). Ὁ συνδυασμὸς δὲ οὗτος γίνεται ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς ἁρμονίας, τῆς ἀντιστίξεως καὶ τῆς φούγκας (φυγῆς), τὰ ὅποια ἀποτελοῦν κερωρισμένους κλάδους τῆς μουσικῆς.

1. ΑΡΜΟΝΙΑ, είναι ἡ τέχνη τῶν συνδυασμῶν τῶν ἤχων διὰ
συνηχήσεων αἱ ὁποῖαι καλοῦνται συγχορδίαί.
Ἡ ἄρμονία ἀσχολεῖται μὲ τὴν σχέσιν καὶ σύνδεσιν τῶν διαφό-
ρων συγχορδιῶν μεταξύ τῶν.

2. ΑΝΤΙΣΤΙΞΙΣ εἶναι ὁ συνδυασμὸς μιᾶς μελωδικῆς φράσεως με-
τὰ μιᾶς ἄλλης ὅπου ἕκαστος φθόγγος τῆς μιᾶς
ἀντιστοιχεῖ μὲ ἓνα φθόγγον τῆς ἄλλης. Ἡ ἀντίστιξις εἶναι ἐξέ-
λιξις τῶν παλαιωτέρων μορφῶν τῆς πολυφωνίας. Πολλοὶ δὲ καὶ
ἀπαρεγκλίτως αὐστηροὶ εἶναι οἱ κανόνες τῆς ἀντίστιξεως, ἀλλὰ καὶ
πολύ ἀναγκαῖοι διὰ τὴν ἐλευθέραν σύνδεσιν.

Ἡ τέχνη τῆς ἀντίστιξεως, εἰς παλαιωτέρους καιροὺς, καλουμένη:
Discantus (ντισκάντους), ἀνεπτύχθη τὰ μέγιστα κατὰ τοὺς χρόνους
τοῦ Παλεστρίνα (1524-1594), ὅστις ὑπῆρξεν καὶ ὁ κύριος συντε-
λεστὴς τῆς ἀντιστικτικῆς ἐξελίξεως.

3. ΦΟΥΓΚΑ ἢ φυγή εἶναι μία χωριστὴ μουσικὴ ἐπιστήμη διὰ τὴν
ὁποῖαν ἡ ἀντίστιξις χρησιμεύει ὡς εἰσαγωγή.

Ἡ φούγκα ἀποτελεῖ τὴν ἀνωτέραν καὶ ἀρτιότεραν μορφήν τῆς
πολυφωνικῆς ἀντιστικτικῆς μουσικῆς, βασιζομένη ἐπάνω εἰς τὴν
μίμησιν. Χρησιμοποιεῖται δὲ, τόσο ἐν τῆν φωνητικῆν ὅσον καὶ εἰς τὴν ὄργα-
νικὴν μουσικὴν. - Τὴν ἐπιστήμην τῆς φούγκας ἀνήγαγεν εἰς περίοπτον
ἐπίπεδον ἡ τέχνη τῶν μεγάλων μουσουργῶν, Μπάχ, Χέντελ, Μπετόδεν,
Μέντελσον κ.ά.

Ἡ φούγκα προϋποθέτει τελείαν ἀντιστικτικὴν ἐξάσκησιν καὶ
ἐπιδεξιότητα εἰς τὸν γράφοντα. Εἶναι ἡ ὀλοκληρωτικὴ ἐφαρμο-
γὴ ὄλων τῶν κανόνων τῆς ἄρμονίας καὶ τῆς ἀντίστιξεως.

Κανῶν *)

(Νέα μορφή τῆς ἀντίστιξεως)

Κανῶν εἶναι ἓνα εἶδος μουσικοῦ ἔργου διὰ δύο, ἢ περισσο-
τέρας φωνάς κατὰ τὸ ὅποῖον αἱ φωναὶ ψάλλουσιν τὴν αὐτὴν με-
λωδίαν, ἀλλὰ εἰσέρχονται ἢ μία μετὰ τὴν ἄλλην.

Εἰς τὸν κανῶνα ἕκαστη φωνὴ ἀρχίζει κατὰ ἓν ἢ περισσότερα
μέτρα ἀργότερον ἀπὸ τὴν προηγουμένην καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπάνα-
λαμβάνει τὴν μελωδίαν. Ὁ κανῶν δύναται νὰ εἶναι δίφωνος,
τρίφωνος, τετράφωνος, πεντάφωνος κλπ.

Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ κανῶνος, ὁ χορὸς διαιρεῖται εἰς ἀνα-

*) Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς συνθέσεως ἀνεπτύχθη μεγάλως κατὰ τὴν ἐποχὴν
τῆς πολυφωνίας εἰς τὴν Δύσιν. Ἡ ἐπίδοσις τῶν συνθετῶν καὶ ἡ προ-
σῆλωσις των εἰς τὸν κανῶνα κατὰ τὸν 15^{ον} καὶ 16^{ον} αἰῶνα, ἦτο τόσο
μεγάλῃ, ὥστε νὰ εὐρεθοῦν κανόνες μὲ τοὺς πλέον περιέργους καὶ
παρατολμούς συνδυασμοὺς. Ὁ ΖΩΣΚΕΝ ΝΤΕ ΠΡΕ (1450-1521) Ἀ.χ.,
συνέθεσε κανῶνα, (μοτιέτο), μὲ 24 φωνάς, ἐνῶ ὁ ΟΚΕΓΚΕΜ (1435-1496),
ἕτερον διὰ 36 φωνάς.

Η ΑΝΟΙΞΗ

Κανών 3/4ωνος

Έκ του Γερμανικού

A | *Allegro* | *B*

Χα- ρές και λου- λούδια, κι'ώ- ραϊ. α τρα- γούδια, ή
mf ά- νοι- ξη φέ- ρει, ή πλά- ση γε- λᾶ. *p* Τρα

λα λα λα λα λα λα λα λα, Τρα λα λα λα λα λα λα.

(Η 2^η όμάς αρχίζει τον κανόνα όταν η 1^η φθάση εις τὸ γράμμα Β, ή δὲ 3^η όμάς, όταν η 1^η φθάση εις τὸ γράμμα Γ.

Μθ. Αργυρόπουλος.

Η ΚΑΜΠΑΝΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Κανών 4/4ωνος

Έκ του Γαλλικού

A | *Moderato* | *B*

Έ καμ- πό- να του χω- ριού μας, τὴν ἄ- κοῦ -
 τε, παι- διά; τί γλυ- κά ση- μαί- νει, τί γλυ- κά ση-
 μαί- νει. Ντιν νταν νταν ντιν νταν νταν.

(Η 2^η όμάς αρχίζει τον κανόνα όταν η 1^η φθάση εις τὸ γράμμα Β.

ή 3^η » » » » » ή 1^η » » » » Γ.

ή 4^η » » » » » ή 1^η » » » » Δ.)

Ο ΚΟΥΚΟΣ

Κανών 4/4ωνος

Έκ του Γερμανικού.

A | *Moderato* | *B*

mf Χα- ρῆ- τε κι'ό χει- μῶ- νας γορ- γὰ φεύ- γει, παι- διά, του
 πεύ- κου δὰ γουν- τῶ- σουν σέ λί- γο τὸ κλα- διά. *p* Λα-

λουῖν σὰ δά_σποι φλῶ_ροῖ κι'ό_κού_κας στίς πλα_γίες. Κού_κου.
 κού, κού_κου, κού_κου, κού_κου, κού_κου, κού_κου.

Ἄθ. Ἀργυροπούλου.

(Ἡ 2^ο ὁμὸς ἀρχίζει τὸν κανόνα ὅταν ἡ 1^η φθάσῃ στὸ γράμμα β.
 ἡ 3^η » » » » » ἡ 1^η » » » Γ.
 ἡ 4^η » » » » » ἡ 1^η » » » Δ.)

Μουσικὴ ὑπαγόρευσις

Ἡ μουσικὴ ὑπαγόρευσις, (γαλλ. *Dictée Musicale*), συνίσταται εἰς τὸ νὰ ὑπαγορευθῇ ὁ διδάσκων διὰ τοῦ ὄργανου, ἢ καὶ τῆς φωνῆς, μουσικούς φθόγγους καὶ μελωδίας, τὰς ὁποίας γράφουν ἐπὶ τοῦ πενταγράμμου οἱ μαθηταί.

Ἡ μουσικὴ ὑπαγόρευσις εἶναι ἓν ἐκ τῶν πολυτιμωτέρων μουσικῶν παιδαγωγικῶν μέσων τὸ ὁποῖον, χρησιμοποιούμενον καλῶς, προξενεῖ χαρὰν καὶ παρορμᾶ εἰς μάθησιν. Προκαλεῖ δὲ εἰς μέγαν βαθμὸν τὴν αὐτενέργειον, ἀποβαίνει τὸ σπουδαιότερον μέσον μουσικῆς μορφώσεως καὶ καθιστᾶ τὸν μαθητὴν ἱκανὸν νὰ διατυπώσῃ εὐχερῶς μουσικὰς ἰδέας κ.λπ.

Πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν, ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρα συστηματικὴ ἐξάσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ρυθμικὴν καὶ μελωδικὴν γραφὴν.

Ἡ ρυθμικὴ ὑπαγόρευσις εἶναι προφορικὴ ἢ γραπτὴ, ὑπαγορεύονται δὲ κατ' ἀρχάς, ρυθμικαὶ μορφαὶ ἀναγόμεναι εἰς διδοχθέντα ρυθμικὰ κεφάλαια. - Ἡ μελωδικὴ ὑπαγόρευσις γίνεται ἐπίσης προφορικῶς καὶ γραπτῶς, ἄνευ ρυθμοῦ καὶ μετὰ ρυθμοῦ. Γίνεται μάλιστα καὶ ἐπὶ μελωδιῶν ἀσμάτων διδοχθέντων πρακτικῶς. Κατάλληλα ὄργανα διὰ τὴν μουσικὴν ὑπαγόρευσιν εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὀποδίδουν διαρκῆ ἤχον, ὅπως λ.χ. τὰ πνευστά, τὸ ἀρμόνιον κ.ἄ.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. *Εἰδικὸν κεφάλαιον μετ' ἀσκήσεων ρυθμικῆς καὶ μελωδικῆς ὑπαγορεύσεως, βλέπε "ΜΟΥΣΙΚΗΝ ΑΓΑΓΗΝ, Τεύχος Γ' Ἄθ. Ἀργυροπούλου.*

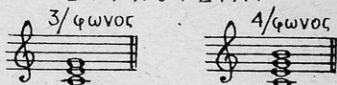
B'

ΣΥΓΧΟΡΔΙΑΙ

Συγχορδία καλεῖται ἡ ταυτόχρονος ἤχησις τριῶν ἢ περισσότερων φθόγγων οἱ ὁποῖοι ἀπέχουν μεταξὺ των κατὰ τρίτας. Ὁ συνδυασμός τῶν ταυτόχρονων ἤχων οἵτινες σχηματίζουν τὴν συγχορδίαν παράγει τὴν ἁρμονίαν.

Συγχορδίαί σχηματίζονται ἐφ' ὄλων τῶν δαδμίδων τῆς κλίμακος τοῦ μείζονος καὶ ἐλάσσονος τρόπου.

ΣΥΓΧΟΡΔΙΑΙ

Τρίφωνοι συγχορδίαί

ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΕΙΖΟΝΑ ΤΡΟΠΟΝ

1 ^{ος} βαθμ.	2 ^{ος} βαθμ.	3 ^{ος} βαθμ.	4 ^{ος} βαθμ.	5 ^{ος} βαθμ.	6 ^{ος} βαθμ.	7 ^{ος} βαθμ.
ΤΟΝΙΚΗ	ΥΠΟΔΕΞΠ. ΔΕΞΠΟΖΟΥΣΑ			ΠΡΟΣΑΓΩΓΕΥΣ		

Ἄπλη ἔννοια

Αἱ σχηματιζόμεναι ἐπὶ τῶν δαδμίδων, 1^{ος}, 4^{ος} καὶ 5^{ος} συγχορδίαί, ὀνομάζονται μείζονες καὶ περιέχουν, 3^{ος} μεγάλην καὶ 5^{ον} καθαράν.

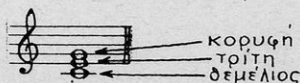
Αἱ σχηματιζόμεναι ἐπὶ τῶν δαδμίδων, 2^{ος}, 3^{ος} καὶ 6^{ος} συγχορδίαί, ὀνομάζονται ἐλάσσονες καὶ περιέχουν 3^{ον} μικράν καὶ 5^{ον} καθαράν.

Ἡ ἐπὶ τῆς 7^{ης} δαδμίδος σχηματιζομένη συγχορδία ὀνομάζεται ἡλαττωμένη καὶ περιέχει 3^{ον} μικράν καὶ 5^{ον} ἡλαττωμένην.

Ὅστε εἰς τὸν μείζονα τρόπον ἔχομεν τριῶν εἰδῶν συγχορδίας, μείζονας (1^{ος}, 4^{ος}, 5^{ος}), ἐλάσσονας (2^{ος}, 3^{ος}, 6^{ος}) καὶ ἡλαττωμένην ἐπὶ τῆς 7^{ης} δαδμίδος.

Πάνσης συγχορδίας, ὁ βαρύτερος φθόγγος ὀνομάζεται δελιός, ἢ πρώτη τῆς συγχορδίας. Ὁ ὑπερκείμενος αὐτοῦ τρίτη καὶ ὀξύτερος κορυφή ἢ πέμπτη τῆς συγχορδίας, λέγομεν δὲ ὅτι ἡ συγχορδία εὐρίσκεται ἐν εὐθείᾳ καταστάσει.

Π.χ.

Σχηματιζόμεναι συγχορδίαί

Α' ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΕΙΖΟΝΑ ΤΡΟΠΟΝ

Μείζων ἐλάσσων ἐλάσσ. μείζων μείζων ἐλάσσ. ἠλαττωμένη

5^η 3^η 5^η 5^η 5^η 5^η 5^η
 Κ. Μ. Κ. Μ. Κ. Μ. Κ. Μ. Κ. Μ. Κ. Μ.
 Βαθμίδες: 1^η 2^η 3^η 4^η 5^η 6^η 7^η

Εἰς τὸν ἐλάσσονα τρόπον συναντῶμεν τὰ αὐτὰ εἶδη συγχορδιῶν, προστιθεμένης τῆς πύξημένης συγχορδίας ἐπὶ τῆς 3^{ης} βαθμίδος τῆς κλίμακος, ἡ ὁποία περιέχει τρίτην μεγάλην καὶ 5^{ην} πύξημένην.

Β' ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΤΡΟΠΟΝ

ἐλάσσων ἠλαττωμ. πύξημ. ἐλάσσ. μείζων μείζων ἠλαττωμ.

5^η 3^η 5^η 5^η 5^η 5^η 5^η
 Κ. Μ. ἠλ. Μ. πύξ. Μ. Κ. Μ. Κ. Μ. Κ. Μ. Κ. Μ.
 Βαθμίδες 1^η 2^η 3^η 4^η 5^η 6^η 7^η
 (Τονική) (Ὑποδεσπ.) (Δεσποζούσα) (Προσαγωγ.)

Εἰς τὸν ἐλάσσονα τρόπον, ὡς καὶ εἰς τὸν μείζονα, αἱ σχηματιζόμεναι συγχορδίαί ἐπὶ τῶν βαθμίδων 1^{ης}, 4^{ης} καὶ 5^{ης}, (τονική, ὑποδεσποζούσης, δεσποζούσης), λέγονται κ ὕ ρ ι α ι, ἐπειδὴ ἀποτελοῦν τὴν βάση τοῦ τονικοῦ συστήματος.

Ἀναστροφαί

Αἱ συγχορδίαί ἀναστρέφονται ὅπως καὶ τὰ διαστήματα. Ἡ συγχορδία λέγεται εὐρίσκειται εἰς εὐθείαν κατάστασιν ὅταν ὁ βαρύτερος φθόγγος τῆς εἶναι ἡ δεμέλιος. ΠΑΡΑΔ.

5 3 5
 κορυφή
 τρίτη
 δεμέλιος

Εἰς πρώτην ἀναστροφήν, ὅταν ὁ βαρύτερος φθόγγος τῆς εἶναι ἡ τρίτη, ὁ ὁποῖος λέγεται καὶ δάσιμος. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

6 3 5
 δεμέλιος
 κορυφή
 δάσιμος

Εἰς δευτέραν ἀναστροφήν, ὅταν ὁ βαρύτερος φθόγγος τῆς εἶναι ἡ πέμπτη. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

6 4 5
 δεμέλιος
 δάσιμος
 (κορυφή)

Ἡ πρώτη ἀναστροφή λέγεται συγχορδία τρίτης ἔκτης, ἢ ἀπλῶς ἔκτη, ἡ δὲ δευτέρα, τετάρτης ἔκτης. Ὁ βαρύτερος φθόγγος τῶν ἀναστροφῶν

Τὸ ἄκουσμα τῶν συγχορδιῶν διὰ τὸ εἶναι πληρέστερον,

μεταχειριζόμεθα ἀντὶ τριῶν, τέσσαρας φωνάς. Ὑψίφωνον (*Soprano*), Μεσο-
φωνον (*Contralto*), Ὀξύφωνον (*Tenore*) καὶ Βαθύφωνον (*Basso*).¹⁾

Διὰ τὴν τετράφωνον ἐκτέλειν διπλασιάζομεν κατὰ πρῶτον λό-
γον τὸν θεμέλιον τῆς τριφώνου συγχορδίας καὶ κατὰ δεύτερον,
τὴν πέμπτην. Ὁ προσαγωγεὺς δὲν διπλασιάζεται.

Αἱ κινήσεις τῶν φωνῶν, ἤτοι ἡ σύνδεσις τῶν συγχορδιῶν,
γίνονται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κανόνων τῆς ἁρμονίας. Εἰς τὴν ἐπι-
τυχίαν δὲ τῆς μελωδίας συντελεῖ ἡ μουσικὴ ἀντίληψις καὶ
ἡ καλαισθησία τοῦ μουσικοσυνθέτου.

Συγχορδία πέμπτης δεσποζούσης

(μεθ' ἑβδόμης)

Ὅταν εἰς τὴν τρίφωνον συγχορδίαν τῆς δεσποζουσης ἐπι-
δέσωμεν μίαν ἀκόμη τρίτην, δὴ ἔχωμεν μίαν τετράφωνον συγ-
χορδίαν ἢ ὁποία δὴ περιλαμβάνη καὶ τὴν ἑβδόμην σαθμίδα.

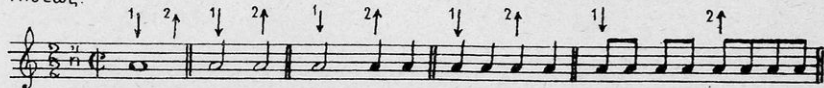

Ἡ θεωρία τῶν διαστημάτων καὶ τῶν συγχορδιῶν ἀποτελοῦν
τὴν βάσιν διὰ τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὴν ἐπιστήμην τῆς ἁρμονίας διὰ
τῆς μελέτης τῆς ὁποίας ἐπιτυγχάνεται ἡ ἐκμάθησις τῶν διαφορῶν
εἰδῶν τῶν συγχορδιῶν καὶ ἡ κατὰ τὴν σύνδεσιν αὐτῶν ὀρθὴ
καὶ φυσικὴ χρῆσις.

Μέτρον διμερές $\frac{2}{2}$

Ρυθμικὴ μορφή: $d \ d \ (o = d \ d)$

Ἡ ἀριθμητικὴ τοῦ κλάσματος δεῖκνυεὶ τὰς κινήσεις τὰς ὁποίας
κάνομεν διὰ τῆς χειρὸς, ὃ δὲ παρονομαστής τὴν ἀξίαν ἐκάστης κί-
νήσεως.

Τὴν ἀξίαν τοῦ μέτρου $\frac{2}{2}$ ἐκτελοῦμεν εἰς δύο κινήσεις. Δη-
λαδὴ τὰ δύο τέταρτα ἀναλογοῦν εἰς τὴν πρῶτην κίνησιν καὶ τὸ
ἄλλα δύο εἰς τὴν δευτέραν.

1) Σημείωσις. Τὰς ἐκτάσεις τῶν φωνῶν βλῆτε σελ. 18.

Μέτρον $\frac{5}{4}$

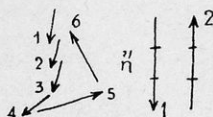
Τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι σύνθετον, ἀποτελούμενον ἀπὸ ἓν μέτρον $\frac{3}{4}$ καὶ ἓν $\frac{2}{4}$, ἢ ἀπὸ ἓν μέτρον $\frac{2}{4}$ καὶ ἓν $\frac{3}{4}$, ἐκτελεῖται δὲ εἰς 5 κινήσεις.

Ρυθμικὴ μορφή

Ρυθμικὴ μορφή

Μέτρον $\frac{6}{4}$

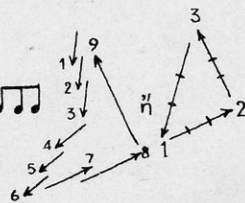
Ρυθμικὴ μορφή

Εἰς τὴν ἀργὴν καὶ μετρίαν ρυθμικὴν ἀγωγὴν ἐκτελεῖται εἰς ἕξ κινήσεις, εἰς δὲ τὴν γοργὴν εἰς δύο κινήσεις. Δηλαδή τὸ μέτρον τοῦτο ἐκτελεῖται ὅπως καὶ αἱ κινήσεις τοῦ μέτρου $\frac{6}{8}$.

Μέτρον $\frac{9}{8}$

Ρυθμικὴ μορφή

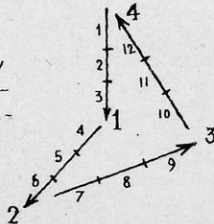

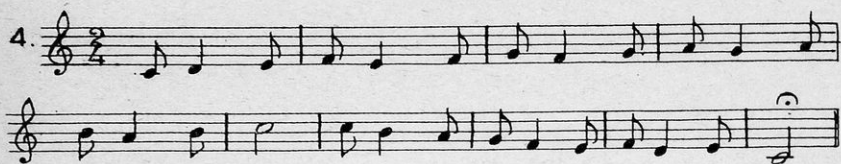
Τὸ μέτρον τῶν $\frac{9}{8}$ ἐκτελεῖται εἰς τὴν ἀργὴν ρυθμικὴν ἀγωγὴν, εἰς ἑννέα κινήσεις, εἰς δὲ τὴν γοργὴν εἰς τρεῖς κινήσεις· δηλαδή ὅπως καὶ τὰ $\frac{3}{4}$.

Μέτρον $\frac{12}{8}$

Ρυθμικὴ μορφή: κλπ.

Τὸ μέτρον τοῦτο ἐκτελεῖται, εἰς τὴν ἀργὴν ρυθμικὴν ἀγωγὴν, εἰς δώδεκα κινήσεις, εἰς δὲ τὴν γοργὴν εἰς τεσσαρὰς κινήσεις.

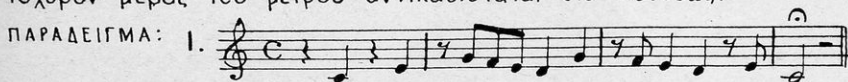

Ἀντιχρονισμός

(CONTRA TEMPO)

Ἄντιχρονισμός καλεῖται τὸ εἶδος τοῦ ρυθμοῦ κατὰ τὸ ὅποιον ἰσχυρὸν μέρος τοῦ μέτρου ἀντικαθίσταται διὰ παύσεως.

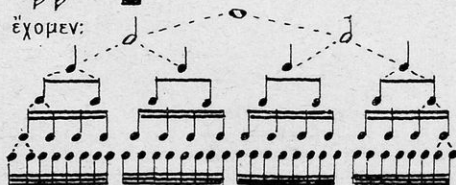
Ὁ Ἀντιχρονισμός εἶναι ὁμαλός ὅταν ἡ παῦσις καὶ τὸ φθογ. γόσημον εἶναι τῆς αὐτῆς ἀξίας ὡς τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα. Ἀνώμαλος δὲ, ὅταν ἔχουσιν διάφορον ἀξίαν.

Τριακοστά δεύτερα

Ὅταν διαιρέσωμεν τὸ ἓν δέκατον ἕκτον εἰς δύο ἴσα μέρη, προκύπτουν δύο τριακοστά δεύτερα ἢ .

Μετὰ τὴν ὑποδιαίρεσιν ταύτην ἔχομεν:

Παρεστιγμένα δέκατα ἕκτα $\text{♩} = \text{♩}_+ \text{♩}$

Διάκρισις τόνου εἰς ὃν ἀνήκει μουσ.τεμάχιον

Διὰ τὴν ἐκτελέσωμεν ἓν μουσικὸν τεμάχιον, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἐξακριβώσωμεν εἰς ποίαν κλίμακα ἀνήκει τοῦτο. Δηλαδή εἰς ποίαν μείζονα ἢ ἐλάσσονα κλίμακα εἶναι γραμμένον. Πρὸς ἐξακριβώσιν τούτου, κύρια χαρακτηριστικά εἶναι τὰ ἑξῆς:

1. Ὁ ὀπλισμὸς τῆς κλίμακος εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει τὸ μουσικὸν τεμάχιον, ὁ ὁποῖος ἀπαραίτητως ἀναγράφεται μετὰ τὸν γνῶμονα.
2. Τὰ μουσικὰ ἔργα, κατὰ τὸ πλεῖστον ἀρχίζουν ἢ καὶ τελειῶνουν μὲ τὴν τονικὴν ἢ ὁποία εἶναι ἡ θύσις τῆς κλίμακος. Ἐὰν π.χ. ἓν μουσικὸν τεμάχιον ἀρχίζει ἢ τελειώνει μὲ τὸν φθόγγον ΣΟΛ, ὅπλ. τὴν τονικὴν τῆς μείζονος κλίμακος τοῦ ΣΟΛ, εἶναι ἐνδεικτικὸν ὅτι τοῦτο ἀνήκει εἰς τὴν κλίμακα ΣΟΛ τοῦ μείζονος τρόπου, μὲ ὀπλισμὸν μίαν δίεσιν. Ἐὰν ὅμως τὸ μουσικὸν τεμάχιον φέρει τὸν ἴδιον ὀπλισμὸν, ἀλλ' ἀρχίζει, ἢ τελειώνει μὲ τὸν φθόγγον ΜΙ, εἶναι φανερόν ὅτι τοῦτο ἀνήκει εἰς τὴν σχετικὴν ἐλάσσονα κλίμακα τῆς μείζονος ΣΟΛ. Δηλαδή εἰς τὴν ΜΙ ἐλάσσονα.

Πιθανὸν ὅμως τὸ μουσικὸν ἔργον νὰ μὴ ἀρχίζῃ οὔτε καὶ νὰ τελειώσῃ μὲ τὴν δάσιν τῆς κλίμακος. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν δὲ ἐπιζητήσωμεν νὰ διακρίνωμεν μέσα εἰς τὸ ἔργον τὴν δέσποζουσαν τῆς κλίμακος, καὶ ἐὰν μὲν αὕτη εἶναι πύξημένη, πρόκειται περὶ τῆς ἐλάσσονος κλίμακος.

εἰς τὴν ὁποῖαν πρόκειται νὰ μεταβῶμεν καὶ ὁ ἄποιος δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν πρώτην. Δηλαδή ἐνῶ ἓνα μουσικὸν ἔργον ἀκολουθεῖ τὴν ΝΤΟ μείζονα κλίμακα, παρουσιάζεται ὁ φθόγγος ΦΑ δίεσις ὁ ὁποῖος δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν ΝΤΟ μείζονα. Ὁ νέος αὐτὸς φθόγγος ὁ ὁποῖος προκαλεῖ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ τόνου καλεῖται χαρακτηριστικός.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Διὰ τῆς μετατροπίας δυνάμεθα νὰ μεταβῶμεν προσωρινῶς εἰς ἄλλον τόνον καὶ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν πρῶτον διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως τῆς ἀλλοιώσεως. Ἡ μετατροπία αὕτη εἶναι παροδική, ἢ δὲ ἀλλοιώσις τίθεται ὡς τυχαία. Διὰ τὴν ἐγκαταλείψωμεν ὅμως τὸν κύριον τόνον καὶ νὰ μεταβῶμεν εἰς ἄλλον, τότε ἡ μετατροπία γίνεται εὐρύτερας διαρκείας, ὥστε νὰ προετοιμασθῇ καταλλήλως ἡ ἀκοή διὰ τὴν δεχθῆναι εὐαρέστως τὸν νέον τόνον.

Ἐμφυτος καισισθησία εἶναι ἀπαραίτητον ἐφόδιον διὰ τὸν μηχανισμόν μιᾶς φυσικῆς καὶ ἀβιόστου μετατροπίας.

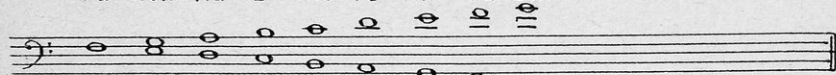
Μέσα μετατροπίας ὑπάρχουν καὶ ἄλλα τὰ ὁποῖα πραγματεύεται ἐν πλάτει τὸ κεφάλαιον τῆς θεωρητικῆς μουσικῆς εἰς τὴν ἐπιστήμην τῆς ἁρμονίας.

Γνώμων (κλειδί) τοῦ Φα

Ἐκτὸς τοῦ γνώμονος τοῦ ΣΟΛ τὸν ὁποῖον γνωρίζομεν, ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι γνώμονες ἐκ τῶν ὁποίων ὁ κυριώτερος εἶναι ὁ γνώμων τοῦ ΦΑ ὁ ὁποῖος γράφεται ἐπὶ τῆς 4^{ης} γραμμῆς.

Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψει τὴν ὀνομασίαν τῶν φθόγγων κατὰ τὴν ἀνιούσαν καὶ κατιούσαν διαδοχὴν αὐτῶν, εὐρίσκομεν τὰ ὀνόματα τῶν λοιπῶν φθόγγων εἰς τὸν γνώμονα τοῦ ΦΑ:

Φα Σολ Λα Σι Ντο Ρε Μι φα Σολ

Φα Μι Ρε Ντο Σι Λα Σολ Φα Μι Ρε Ντο Σι Λα Σολ

Ἀντιστοιχία τῶν φθογγοσῆμων τοῦ γνώμονος ΣΟΛ πρὸς τὰ φθογγόσημα τοῦ γνώμ. Φα

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω σχέσεως τῶν δύο γνώμωνων, βλέπομεν ὅτι εἰς τὸν γνώμονα τοῦ ΣΟΛ τὸ φθόγγοσημον ΝΤΟ, κάτωδι τοῦ πενταγράμμου: ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸν γνώμονα τοῦ ΦΑ πρὸς τὸ φθόγγοσημον ΝΤΟ τὸ ὅποιον ἀνωδι τοῦ πενταγράμμου:

Ἐκ τῆς παραβολῆς δὲ ταύτης εἶναι σαφές ὅτι ὁ γνώμων τοῦ ΦΑ χρησιμεύει διὰ τὸς βαρυτέρους φθόγγους. Οὕτω ἀποφεύγονται καὶ αἱ πολλαὶ βοηθητικαὶ γραμμαὶ. Εἰς τὸ Πιάνο π.χ., ἢ τὸ Ἀκκορντεόν, οἱ φθόγγοι τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς οἱ ὅποιοι ἴχουν κατὰ μίαν ὁχθὸν χαμηλότερον τῶν φθόγγων τῆς δεξιᾶς γράφονται εἰς τὸν γνώμονα τοῦ ΦΑ.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

ΠΙΑΝΟ

ΑΚΚΟΡΝΤΕΟΝ

Τὸ κλειδί τοῦ Φα μεταχειρίζομεθα καὶ δι' ἄλλα ὄργανα, ὅπως τὸ βιολοντσέλλο, τὸ θαυόχορδον (μπάσο) καὶ τὰ ἀντίστοιχα τοιαῦτα τῶν πνευστῶν ὀργάνων κ.ά. Ἐπίσης εἰς τὴν χορωδιακὴν μουσικὴν, ἡ τρίτη φωνὴ καὶ ἡ τετάρτη, γράφονται εἰς τὸν ἐν λόγῳ γνώμονα.

ΔΟΞΑ ΣΟΙ ΚΥΡΙΕ (4/φωνο)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

- 1^ο φ. Ὁξύφωνος
2^ο φ. Μεσοφώνος
3^ο φ. Βαρύφωνος
4^ο φ. Βαθύφωνος

Προσωδία

Προσωδία λέγεται ὁ διάφορος τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἐκτελοῦνται οἱ φθόγγοι ἑνὸς μουσικοῦ τεμαχίου

Τὰ σημεῖα τῆς προσωδίας τίθενται ἄνωθεν ἢ κάτωθεν τῶν φθογγοσήμων· εἶναι δὲ τὰ ἑξῆς:

1. Ἡ σύνδεσις προσωδίας, (*Legato*) — ἢ —, σημαίνει ὅτι οἱ φθόγγοι πρέπει νὰ ἐκτελεσθοῦν ἠνωμένοι μεταξύ των.
2. Τὸ παρατεταμένον, (*Tenuto*), (—) σημαίνει ὅτι ὁ φθόγγος ἐπὶ τοῦ ὁποῖου τίθεται, πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ τονισμένα καὶ μὲ μικρὰν ἐπέκτασιν τῆς χρονικῆς του διαρκείας.
3. Στιγμὴ προσωδίας (·) (*Staccato*), σημαίνει ὅτι ὁ φθόγγος ἐπὶ τοῦ ὁποῖου τίθεται πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ διακεκομμένος, ὡς εἴαν ἀντεκαδίστατο διὰ παύσεως τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας του.
4. Τὸ τονισμένον (†) (*Marcato* ἢ *Martellato*), σημαίνει ὅτι οἱ φθόγγοι ἐπὶ τῶν ὁποίων τίθεται πρέπει νὰ ἐκτελεσθοῦν χωρισμένοι μεταξύ των καὶ μὲ ἀρκετὴν ἔντασιν.
5. Τὸ ἐντατικόν (> ἢ Λ) (*Sforzando*) τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι ὁ φθόγγος ἐπὶ τοῦ ὁποῖου τίθεται πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ μὲ ἀπότομον ἔντασιν.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Legato 2. Tenuto 3. Staccato 4. Marcato 5. Sforzando

Χρωματισμοί

Διὰ νὰ ἀποδοθῇ καλῶς ἓν μουσικὸν τεμαχίον, δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ παιχθοῦν οἱ φθόγγοι. Πρέπει κυρίως νὰ καταβληθῇ προσοχὴ ὥστε τὰ διάφορα μέρη τοῦ τεμαχίου νὰ λάβουν διαφόρους ἀποχρώσεις τονισμοῦ, ὀξύτητας καὶ κινήσεως. Οὕτω ἀποδίδεται μὲ ἀκρίβειαν ἡ σκέψις καὶ ἡ ἔμπνευσις τοῦ μουσικοσυνθέτου. Εἰς τοῦτο ὀδηγούμεθα ἀπὸ λέξεις, γράμματα καὶ σημεῖα τὰ ὁποῖα γράφονται εἰς διάφορα μέρη τοῦ ἔργου. Ταῦτα λέγονται χρωματισμοί, τοὺς ὁποίους πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ γνωρίζῃ ὁ ἐκτελεστής.

Οἱ ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙ ΟΡΟΙ ΤῶΝ ΧΡΩΜΑΤΙΣΜῶΝ

ff = *Fortissimo*, (φορτίσιμο) πολὺ ἰσχυρόν.
f = *Forte*, (φόρτε) ἰσχυρόν.
mf = *Mezzo forte*, (μέτζο φόρτε) κατὰ τὸ ἥμισυ ἰσχυρόν.
un poco f = *Un poco forte*, (οὐν πόκο φόρτε) ὀλίγον ἰσχυρόν.

un poco p = *Un poco piano* (οὐν πόκο πιάνο) ὀλίγον ἀσθενές.
p = *Piano* (πιάνο) ὀσθενές.
pp = *Pianissimo* (πιανίσισμο). πολύ ἀσθενές.
cresc. = *Crescendo* (κρεσέντο) εἶναι τὸ σημεῖον τὸ ὁποῖον δεικνύει ὅτι πρέπει ν' αὐξήσωμεν δαδμιαίως τὴν δύναμιν τοῦ ἤχου.
dim. = *Diminuendo* (ντιμινουέντο) εἶναι τὸ σημεῖον τὸ ὁποῖον δεικνύει ὅτι πρέπει νὰ ἐλαττώσωμεν δαδμιαίως τὴν δύναμιν τοῦ ἤχου.

Αἱ ἀλλαγαὶ καὶ τροποποιήσεις τοῦ χρόνου σημειώνονται διὰ τῶν ἑξῆς λέξεων:

rit. = *Ritenuito* (ριτενουῖτο) ἢ *ritard.* = *Ritardando* (ριταρνάντο), σημαίνουν, ἀμφότερα, πρὸς τὸ ἀργότερον.

accel. = *Accelerando* (ἀτσελεράντο), σημαίνει μὲ δαδμιαίαν αὐξησιν τῆς ταχύτητος.

ΑΛΛΟΙ ΟΡΟΙ ΠΡΟΣΩΔΙΑΣ ΚΑΙ ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΩΝ

fp = *Forte piano*, (φόρτε πιάνο), σημαίνει ἐν ἀρχῇ δυνατὰ καὶ ἔπειτα σιγὰ.

legg. = *Leggiero*, (λετζιέρο) σημαίνει ἐλαφρά.

pes. = *Pesante*, (πεζαντε) » βαρειά.

sost. = *Sostenuto*, (σοστενουῖτο), σημαίνει συγκρατημένα.

sfz = *Sforzando*, (σφόρτσάντο), σημαίνει ἀπότομος ἐνίσχυσις τοῦ ἤχου τῶν φθογγοσῆμων.

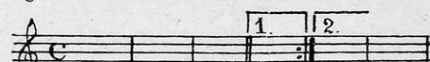
Ἡ προσωδία καὶ οἱ χρωματισμοὶ πρέπει νὰ τηροῦνται μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας διότι ἀποτελοῦν τὰ σπουδαιότερα στοιχεῖα τῆς μουσικῆς ἐκτελέσεως. Ὅταν δὲ ταῦτα δὲν σημειώνονται εἰς τὸ ἔργον, συμπληρώνονται διὰ τῆς καλαισθησίας τοῦ διδάσκοντος.

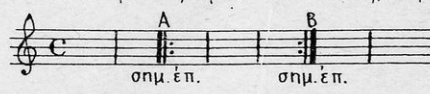
Γενικοὶ κανόνες τῶν χρωματισμῶν

1. Ἡ ἔννοια τῶν στίχων τοῦ ποιήματος.
2. Μία μουσικὴ φράσις ἐν ἀναβάσει ἐκτελεῖται συνήθως *CRESCENDO* καὶ ἐν καταβάσει μὲ *DIMINUENDO*.
3. Ὅταν ἓνας φθόγγος ἐπαναλαμβάνεται διαδοχικῶς, ἡ ἐπανάληψις γίνεται μὲ *CRESCENDO*.
4. Ὅταν μία φράσις ἐπαναλαμβάνεται, πρέπει νὰ χρωματίζεται διαφορετικὰ κατὰ τὴν δευτέραν ἐπανάληψιν.

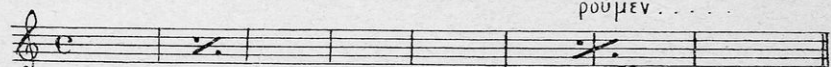
Συντομίες

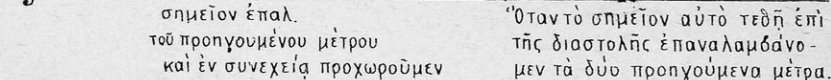
 Σημείον επαναλήψεως. Έπανερχόμεδα ἐξ ἀρχῆς τοῦ ἔργου.

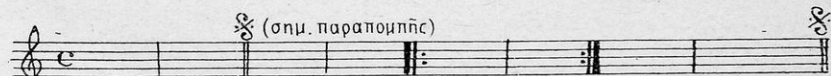
 "Όταν φθάσωμεν εἰς τὸ σημεῖον τῆς επαναλήψεως, επανερχόμεδα ἐξ ἀρχῆς. κατὰ τὴν επιστροφὴν εγκαταλείπομεν τὸ πρὸ αὐτῆς μέτρον, ἀνωθεν τοῦ ὁποῖου ὑπάρχει ὁ ἀρ. 1, μεταπηδούντες εἰς τὸ ἐπόμενον, ἀρ. 2 καὶ συνεχίζομεν κανονικῶς τὴν ἐκτέλεσιν.

 "Όταν φθάσωμεν εἰς τὸ σημεῖον επαν. Β, επανερχόμεδα εἰς τὸ πρὸ αὐτῆς σημ. επ. Α καὶ οὐχὶ ἐξ ἀρχῆς.

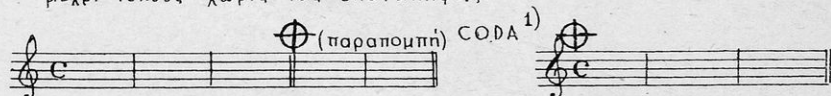
 ἐπανερχόμεδα ἐξ ἀρχῆς επανερχόμεδα ἐκ τῆς επαν. Α επανερχόμεδα ἐκ τῆς επ. Β καὶ ἐν συνεχείᾳ προχωροῦμεν

 σημεῖον επάλ. τοῦ προηγούμενου μέτρου καὶ ἐν συνεχείᾳ προχωροῦμεν

 "Όταν τὸ σημεῖον αὐτὸ τεθῆ ἐπὶ τῆς διστολῆς επαναλαμβάνομεν τὰ δύο προηγούμενα μέτρα.

 (σημ. παραπομπῆς)

"Όταν συναντήσωμεν τὸ σημεῖον διὰ β' φοράν, ὡς ἀνωτέρω, επανερχόμεδα ἐκεῖ ὅπου τὸ συναντήσαμεν διὰ α' φοράν καὶ συνεχίζομεν μέχρι τέλους χωρὶς τὰς επαναλήψεις.

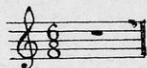
 (παραπομπή) CODA¹⁾

"Όταν συναντήσωμεν τὴν ἀνωτέρω παραπομπὴν (Φ), παραλείπομεν τὰ ἐπόμενα μέτρα καὶ μεταπηδῶμεν ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει τὸ αὐτὸ σημεῖον διὰ δ' φοράν.

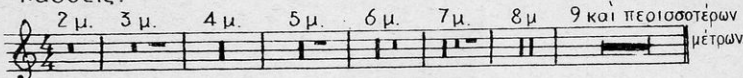
- 1) CODA: σημαίνει προσθήκη μουσικῆ περιόδου, ἣτις προστίθεται ἐνίοτε εἰς τὸ τέλος τοῦ μουσικοῦ τεραχίου. Τὸ αὐτὸ μὲ τὸ *Peroration* - κατακλείς.

Συντομίες παύσεων

Ἡ παῦσις ἑνὸς μέτρου οἰασδήποτε ἀξίας σημειώνεται διὰ παύσεως ὀλοκλήρου. Παράδειγμα:

Παύσεις:

Διάφοροι συντομίες φθογγοσήμων

Γραφή.

Ἐκτέλεισις

Γραφή

Ἐκτέλεισις

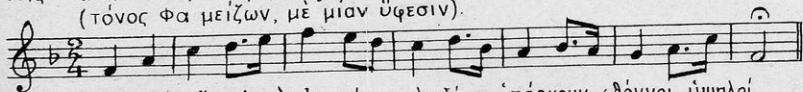
Γραφή

Ἐκτέλεισις

κλπ.

Μεταφορά (ἰταλ. *Trasporto*).

Συχνότατα παρίσταται ἀνάγκη νὰ μεταφέρωμεν ἕνα ᾄσμα εἰς χαμηλότερον τόνον διότι οἱ μικροὶ μαθηταὶ δὲν δύνανται νὰ ἀποδώσουν τοῦτο, λόγῳ τῆς περιορισμένης ἐκτάσεως τῆς φωνῆς τῶν. Ἡ μεταφορά γίνεται ὡς ἑξῆς: Παράδειγμα (τόνος φα μείζων, μὲ μίαν ὕψειν).

Εἶναι φανερόν ὅτι, εἰς τὴν ἀνωτέρω μελωδίαν ὑπάρχουν φθόγγοι ὕψηλοί, ὅπως π.χ. τὸ φα ἐπὶ τῆς 5^{ης} γραμμῆς καὶ ἀκόμη τὸ μι ἐπὶ τοῦ 4^{ου} διαστήματος, τοὺς ὁποίους ἡ παιδικὴ φωνὴ δυσκόλως ἀποδίδει.

Εἶμεθα λοιπὸν ὑποχρεωμένοι νὰ μεταφέρωμεν τὴν μελωδίαν εἰς χαμηλότερον τόνον, ἀλλάσσοντες τὴν δέσιν τῶν φθογγοσῶν ἀναλόγως. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἢ πλεόν, ἐνδεδειγμένη λύσις εἶναι νὰ χαμηλώσωμεν τὰ φθογγόσημα κατὰ μίαν τρίτην μικράν.

Ἡ τονική τῆς κλίμακος εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι γραμμένη ἡ μελωδία, εἰς μείζονα τρόπον, εἶναι ὁ φθόγγος Φα, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν μεταφορὰν δά γίνῃ Ρε. Ἦτοι τονική τῆς νέας κλίμακος Ρε μείζ., ἡ ὁποία φέρει ὄπλισμόν δύο διέσεις.

Μεταφορὰ μελωδίας

Μελωδία

Ὅπου ὑπάρχουν τυχαῖα σημεῖα ἀλλοιώσεως, (διέσεις ἢ ὕφεις), ταῦτα μεταφέρονται ὡς ἔχουν. *Παράδειγμα:*

Μελωδία

Ὡς πρὸς τὰ σημεῖα ἀλλοιώσεως τὰ ὁποῖα ἀλλοιώνουν φθόγγους οἷτινες εἶναι ἠλλοιωμένοι ἐκ τοῦ ὄπλισμοῦ τοῦ ἀρχικοῦ ἢ τοῦ νέου τόνου, προκειμένου μὲν περὶ μεταφορᾶς ἐκ κλίμακος μετὰ διέσεων εἰς κλίμακα μετὰ ὕφεσεων, ἡ ἀναίρεσις μετατρέπεται εἰς ὕφεισιν καὶ ἡ διέσις εἰς ἀναίρεσιν. Προκειμένου δὲ περὶ μεταφορᾶς ἐκ κλίμακος μετ' ὕφεσεων εἰς κλίμακα μετὰ διέσεων, ἡ ἀναίρεσις μετατρέπεται εἰς διέσιν καὶ ἡ ὕφεις εἰς ἀναίρεσιν.

Παράδειγμα: Μελωδία εἰς τὴν Λα μείζ. κλίμακα

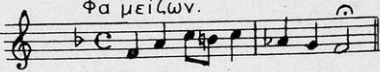
Μελωδία

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐργαζόμεθα καὶ ὅταν θέλομεν νὰ μεταφέρωμεν μίαν μελωδίαν εἰς ὑψηλότερον τόνον.

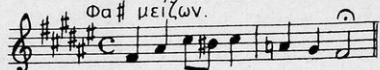
Σημείωσις. Κατὰ τὴν μεταφορὰν μελωδίας εἰς κλίμακα χαμηλοτέραν, ἢ ὑψηλοτέραν κατὰ ἓν χρωματικὸν ἡμιτόνιον, π.χ. ὑπὸ τὴν Φα μείζονα εἰς τὴν Φα δίεσις μείζονα, τὰ φδογγόσημα παραμένουν εἰς τὴν θέσιν των ἀλλάσσοντες τὸν ὀπισθὸν μόνον, τῆς κλίμακος καὶ τὰ, τυχαῖα σημεῖα ἀλλοιώσεως, εἰάν ὑπάρχουν τοιαῦτα.

Παράδειγμα

Φα μείζων.

Φα# μείζων.

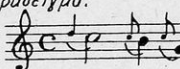
Καλλωπισμοί

Καλλωπισμοί ὀνομάζονται φδογγοὶ μικροῦ σχήματος οἱ ὅποιοι προηγούνται ἢ ἔπονται τῶν κυρίων μελωδικῶν φδογγῶν. Οἱ μικροὶ οὗτοι φδογγοὶ ἀνήκουν ρυθμικῶς εἰς τοὺς φδογγούς ὅπου προσκολλῶνται διὰ μικρὰς συνδέσεως διαρκείας.

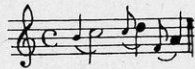
Ἐπέρεϊσις (ἰταλ. *Appoggiatura*) εἶναι μικρὸς φδογγός προσκολλόμενος ἔμπροσθεν τοῦ κυρίως μελωδικοῦ φδογγοῦ τοῦ ὁποίου λαμβάνει, σχεδὸν πάντοτε, τὸ ἡμῖς τῆς ἀξίας του.

Ἡ ἐπέρεϊσις λέγεται ἐπικείμενη, ὅταν τίθεται ὑψηλότερον τοῦ πραγματικοῦ φδογγοῦ. Ὑποκείμενη δὲ ὅταν τίθεται χαμηλότερον τούτου. *Παράδειγμα:*

Ἐπερείσεις
ἐπικείμεναι

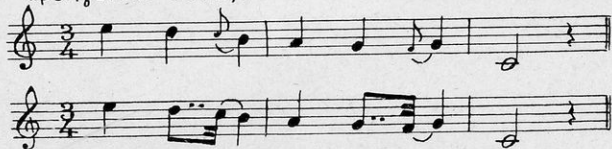

Ἐπερείσεις
ὑποκείμεναι

Ἡ ἐπέρεϊσις ὅταν τεθῇ διὰ σχήματος μικροῦ ὀγδούου τοῦ ὁποίου ἡ ἀγκύλη φέρει λοξὴν γραμμὴν (♯) εἰς οἰονδήποτε σχῆμα καὶ ἂν ἔχη ὁ πραγματικὸς φδογγός, αὕτη δὲν ἐκτελεῖται εἰς τὸν χρόνον τοῦ μέτρου. Ἐχει δὲ ἐλαχίστην διάρκειαν ἢ ὅποια λαμβάνεται ἐκ τοῦ φδογγοῦ ὅστις προηγείται αὐτῆς.

Παράδειγμα:

Ἐμπροσθεν τῶν πραγματικῶν φδογγῶν συναντῶμεν καὶ ἄλλα εἶδη ἐπερείσεων μὲ σύνολον δύο ἢ τριῶν μικρῶν φδογγῶν. Οἱ φδογγοὶ οὗτοι ἐκτελοῦνται ταχύτατα καὶ ἡ διάρκειά των λαμβάνεται ἐπίσης ἐκ τοῦ φδογγοῦ ὅστις προηγείται αὐτῶν.

Παράδειγμα:

Ποίκιλμα. Τὸ ποίκιλμα εἶναι μικρὸς φθόγγος σχήματος ὀγδοῦ τοῦ ὁποῖου ἡ ἀγκύλη φέρει λοξὴν γραμμὴν, προσκολλούμενος μετὰ τὸν κύριον μελωδικὸν φθόγγον εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει. Συνδέεται δὲ μετ' αὐτοῦ διὰ μικρᾶς συνδέσεως. Καὶ τοῦτο ἔχει ἐλαχίστην διάρκειαν λαμβανομένην ἐκ τοῦ κυρίου τοῦ φθόγγου.

Παράδειγμα:

Γραφή

Ἐκτέλεσις

Τὸ ποίκιλμα συναντῶμεν καὶ εἰς σχῆμα δύο μικρῶν δεκάτων ἑκτων προσκολλουμένων ἐπίσης μετὰ τὸν κύριον μελωδικὸν φθόγγον. Καὶ τοῦτο ἔχει ἐλαχίστην διάρκειαν λαμβανομένην ἐκ τοῦ κυρίου τοῦ φθόγγου εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει. *Παράδειγμα:*

Γραφ.

Ἐκτέλ.

Πλειάς. (ἰταλ. *gruppetto*), καλεῖται τὸ σύνολον τριῶν ἢ τεσσάρων μικρῶν φθόγγων σχήματος δεκάτων ἑκτων προσκολλουμένων διὰ συνδέσεως προσωδίας πρὸ τοῦ κυρίου μελωδικοῦ φθόγγου, ἢ μετ' αὐτόν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν μικροτάτην ἀξίαν καὶ ἐκτελοῦνται ταχύτατα.

Αὕτη γράφεται πολλάκις καὶ διὰ τοῦ σημείου ∞ ἢ ∞

Ὅταν ἡ πλειάς τίθεται μεταξύ δύο μελωδικῶν φθόγγων τοῦ αὐτοῦ ὕψους, αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν μικρῶν φθόγγων τῶν ὁποῖων ἡ ἀξία λαμβάνεται ἐκ τῆς διάρκειας τοῦ πρώτου φθόγγου ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ ὁ κύριος φθόγγος, ὅταν δὲ ἡ πλειάς τίθεται μεταξύ δύο μελωδικῶν φθόγγων, διαφόρου ὕψους, αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ τεσσάρων μικρῶν φθόγγων.

Πλειάς μεταξύ 2 φθόγγων τοῦ αὐτοῦ ὕψους

Πλειάς μεταξύ 2 φθόγγων διαφόρου ὕψους.

Γραφή ὑποκειμένη Ἐπικειμένη

Ἐκτέλεσις

Γραφή διὰ σημείων

Ἐκτέλεσις

Ἐκτέλεσις

Ἐκτέλεσις

Όταν ἡ πλειὸς εὐρίσκεται μεταξύ δύο μελωδικῶν φθόγγων ἐκ τῶν ὁποίων ὁ δεύτερος εἶναι χαμηλότερος τοῦ πρώτου, αὕτη τίθεται ὡς ὑποκειμένη. Ἐπικειμένη δὲ ὅταν αὕτη εὐρίσκεται μεταξύ δύο μελωδικῶν φθόγγων ἐκ τῶν ὁποίων ὁ δεύτερος εἶναι ὑψηλότερος τοῦ πρώτου. (βλέπε παράδ. σελ. 40).

Τρίλλος (ἰταλ. *Trillo*), καλεῖται ἡ ταχυτάτη ἐναλλαγή ἐνὸς φθόγγου καθ' ὅλην τὴν ἀξίαν του με τὸν ἄνω, ἢ κάτω πλησιέστερόν του. Σημειώνεται διὰ τῶν γραμμάτων TR. (τρ) τιθεμένων ἄνωθεν τοῦ κυρίου φθόγγου.

Παράδειγμα:

Γραφή

Ἐκτέλεισις

Ἄτελής τρίλλος (ἰταλ. *Mordente*),

Γραφή

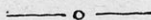
Ἐκτέλεισις

Ἄνδισμα (ἰταλ. *Fioritura*), καλεῖται σειρά μικρῶν φθογγοσήμεων τιθεμένων μεταξύ τῶν κυρίως φθόγγων τοῦ μέτρου, τὰ ὁποῖα ἐκτελοῦνται, ὑπὸ ἔποψιν ῥυθμοῦ, κατὰ τὴν δέλψιν τοῦ ἐκτελεστοῦ.

Παράδειγμα:

(ἄνδισμα)

Μουσικά ὄργανα

Τὰ μουσικά ὄργανα διακρίνονται εἰς ἔγχωρδα, πνευστά καὶ κρουστά. Τὰ σπουδαιότερα τούτων εἶναι:

Α' 1) Ἐγχωρδα τοξοτά: Βιολί¹⁾ (*Violino*), Βιόλα (*Viola* ἢ *Alto*), Βιολοντσέλλο (*Violoncello* ἢ *Cello*), Κοντραμπάσσο-Βαδύχορδον (*Contrabasso*).

2) Ἐγχωρδα νυσσόμενα: Μανδολίνον (*Mandolino*), Μανδόλα (*Mandola*), Μανδολοντσέλλο (*Mandoloncello*), Μανδολόνη (*Mandolone*). Ἡ ἄρπα καὶ τὸ κλειδοκύμβαλον (Πιάνο) μετὰ πλήκτρων. Εἰς τὴν ὀρχήστραν ἕκ μανδολίνων, χρησιμοποιεῖται καὶ ἡ κιθάρα διὰ συνοδίαν κ. ἄ.

Β' 3) Πνευστά: Πλαγίαυλος (*Flauto*), Μικρὸς Πλαγίαυλος (κατὰ μίαν ὀγδόνην ἑξήκοντος - *Ottavino* ἢ *Piccolo*), Ὀξύαυλος (*Oboe*), Ἀγγλικὸν κόνρο (*Corno Inglese*), Εὐθύαυλος (*Clarino*) Σαξόφωνον (*Saxofono*), Βαρύαυλος (*Fagotto*), Ὑπερβαρύαυλος (*Contrafagotto*), Τρόμπα (*Tromba*) ἢ σάλπιγξ, Κορνέτα (*Cornetta*) Τρομπόνε (*Trombone*) Τούμπα (*Tuba*), Κόνρο (ἄρμονικὸν κέρασ-*Corno*) κ. ἄ.

Ἄργανον (*Orgue*)²⁾ Εἶναι πνευστὸν ὄργανον, τοῦ ὁποῦ γίνε-
ται χρῆσις εἰς τὰς Λατινικὰς καὶ Λουθηριανὰς ἑκκλησίας,
συνήθως μετὰ τινων πλκτροφῶρων, ἕκ τῶν ὁποίων, ἄλλα μὲν εἶναι
προωρισμένα διὰ τὰς χεῖρας, ἄλλα δὲ διὰ τοὺς πόδας, καὶ τὸ Ἄρ-
μόνιον (*Harmonium*) μικροτέρου μεγέδους.

Γ' 4) Κρουστά: Τύμπανα (*Timpani*), Μεγάλον τύμπανον (*Gran-Cassa*), Ταμποῦρο (*Tamburo*), Κύμβαλα (*Piatti-Cimbali*), Ταμ-Ταμ, Τρίγωνον (*Triangolo*), Καστανιέτες.

Τὸ σύνολον τῶν ἀνωτέρω ὀργάνων, κατὰ διαφόρους
συνδυασμοὺς καὶ ἀναλογίας, ἀποτελεῖ τὴν Ὀρχήστραν. Τὸ
σύνολον δὲ τῶν πνευστῶν ὀργάνων ἀποτελεῖ τὴν λεγομέ-
νην ἰταλ. μπάνταν ἢ φανφάραν (*Banda* ἢ *Fanfara*).

1) Βιολί. Προῆλθεν ἕκ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ἀραβικοῦ ρεββάβ καὶ τοῦ γερμ. κέρατος, μετὰ πολλῶν τροποποιήσεων. Τοῦτο ἐτελειοποιήθη ὑπὸ τοῦ ΓΑΣΠΑΡΟ ΒΑ ΣΑΛΟ, κατόπιν δὲ ὑπὸ τοῦ Λ. ΑΜΑΤΙ καὶ ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ ΑΝΤ. ΓΟΥΡΝΕΡΙ καὶ ΣΤΡΑΔΙΒΑΡΙΟΥΣ.

2) *Orgue* ἢ *Organo*: Τὸ Ἄργανον εἶναι ἑλληνικὴ ἐφεύρεσις, εἰσῆχθη δὲ εἰς τὰς Δυτικὰς ἑκκλησίας κατὰ τὸν 9^{ον} αἰῶνα. Τὸ ὄργανον εἶναι τὸ μέγιστον τῶν μουσικῶν ὀργάνων καὶ χρησιμεύει ἰδίως πρὸς ἐκτελεσθῆναι μουσικῆς αὐστηροῦ ὕφους. ἔχει συνήθως δύο πλκτροφῶρα ἕκαστον τῶν ὁποίων συγκοινωνεῖ μετὰ τινος σειρᾶς σωλήνων ἢ αὐλῶν. Ἐκάστη σειρὰ δύναται νὰ τεθῆ εἰς ἐνέργειαν εἴτε ἰδιαιτέρως, εἴτε μεθ' ὀλων τῶν ἄλλων ὁμοῦ. Ἡ εἰσροή τοῦ ἀέρος εἰς ἐκάστην σειρὰν γίνεται διὰ λαβῆς, (REGISTRE).

ΑΣΜΑΤΑ

Θρησκευτικά.

1. ΠΟΛΥΕΥΣΠΛΑΧΝΕ ΧΡΙΣΤΕ ΜΑΣ

(Κανών 5/φωνος)

A. *Moderato.*

B. J. Haydn.

1. Πο - λυ - εύ - σπλα - χνε Χρι - στέ μας δός μας δύ - να
 μη πολ - λή - "Αχ! Λυ - πή - σου μας Θε - έ - μας κι' ά - κου -
 οε την προ - σου - χή, (ναί) την προ - σου - χή.

2. Δείξε μας τόν ἴσιο δρόμο - και τή στράτα τήν καλή,
 Σώσε μας ἀπό τόν πόνο - κι' ἀπό τήν καταστροφή.

2. ΣΥ ΠΟΥ ΚΟΣΜΟΥΣ ΚΥΒΕΡΝΑΣ

Άργά κ' εύλαδικά.

A. Bitter.

1. Σύ πού κό - σμούς κυ - βερ - νάς και ζω -
 2. Φώ - τι - ζέ - μας τήν - ψυ - χή στο - κα -
 ή - παν - του - σκορ - πās, ά - κου του - τη
 λό - στήν ά - ρε - τή, δι - νε μας ά -
 τή στι - γμή, τών παι - διών σου τή - φω - νή.
 πό ψη - λά, θάρ - ρος, δύ - να - μη - χα - ρά.

3. Για να ζούμε ὄω στή γῆ - μέ γαλήνη και τιμή,
 και να ὑμνοῦμε αἰώνια Σέ, - πανσοφε Δημιουργέ.

Ἰδ. Αργυρόπουλος.

3. ΓΛΥΚΕΙΑ ΜΗΤΕΡΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Andante. 1. Σακελλαρίδης.

1. Γλυκεία Μη-τέ-ρα του—Χρι-στοῦ Με-γά-λη
 Πα-να-γί-α, ἡ χά-ρη σου ἡ Ἄ-
 γί-α ἅς μοῦ χα-ρί-ση τῆ—χα-ρά.
 Ἐλ-πί-δα οὐ-ρα-νό-βγαλ-τη, παρ-δε-νι-
 κό-λου-λού-δι, ἔ-να μι-κρό-τρα-
 γού-δι δά-πῳ γιὰ προ-σευ-χή.

2. Σκέπασε με τὴ χάρη σου
 τὴν ὀμορφὴ Πατρίδα
 τῆς δόξας τὴν ἀχτίδα
 ἅς ἔχη πάντα συντρόφια.
3. Κάμε τὴν πάλι Δέσποινα
 σὰν πρῶτα δοξασμένη,
 δαφνοστεφανωμένη
 καὶ πάλι νὰ γενῆ.

4. ΘΕΕ, ΤΗΝ ΩΡΑ ΕΤΟΥΤΗ

Moderato. Ἄλ. Παναγιωτόπουλος.

Θε-έ, τὴν ὥ-ρα-έ-τού-τη σὴν καρ-διά, — σὴν
 Ἐ-ζαί-σια ὄλα τὰ ἔρ-γα σου κιό-νοῦς, — κυτ-
 ᾶ-δο-λη καρ-διά μας φα-νε-ρώ — σου καὶ
 τῶν-τας δαμ-πῳ-μέ-νος τί-ἔ-χει γί-νει, κυτ-

δῶ- σε μας τὴν Ἄ- γιᾶ σου ἐν-διὰ, — καὶ χά- ρι-σέ μας
τῶν-τας τὰ βου-νά, τοὺς οὐ-ρα-νοὺς— μιὰν ἄ- πει-ρη δο-
φῶς ὁ- πὸ τὸ φῶς σου. Ἡ φύ-ση ἐμ-πρὸς μας
ξά- ζει κα- λῶ- σὺ - νη. Ὁ Πλά-στη δέ- ζουαὶ
ἄ- νοι-ξεῖς να- ὄς, Ἐ- σὺ τὸν ἥ- λιο τοῦ-τον
τῆ τὴν προσευ- χή, μιὰ προ- σευ- χή λευ- κή σάν
ἔ- χεις πλά- σει, Κ' ἐ- σὺ εἶ-σαι τῆς Ἄ- γά- πης ὁ Θε-
τὸ χα- λά- ζι, ποῦ ὁ λῶ- θερ- μαῖ κα- δά- ρια μας ψυ-
ὄς ποὺ τὴ φω- νή σου ἄ- κοῦ- με μέσ τὰ δά- ση.
χή ὡς τὰ σκα- λιὰ τοῦ δρό- νου σου ἄ- νε- βά- ζει.
Στ. Σπεράντας.

Εἰς τὸν Ἁγιασμὸν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων.

5. ΣΩΣΟΝ ΚΥΡΙΕ ¹⁾

μεταφορὰ ἐκ τῆς βυζαντ. παρασημαντικῆς

Μετρίως ♩ = 100. I. Κ. Μανιουδάκις

Σῶ-σον Κύ- ρι-ε τὸν λα-ὸν— σου, καὶ εὐ-

1) Τὸ ἐκκλησιαστικὸν τοῦτο ἄσμα ψάλλεται κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Ἑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τοῦ ὁποίου ἡ ἰσχύς καὶ ἡ δύναμις παρέσχε καὶ εἰς τοὺς βυζαντινοὺς ἡμῶν Πατέρας ἀκαταμάχτην θάρρος εἰς τοὺς κατὰ τῶν βαρβάρων πολέμους. Καὶ κατὰ τοὺς προσφατοὺς ἐτι πολέμους, στρατὸς καὶ λαὸς πολλακίς ἐμελεσαν τὸ πάτριον τοῦτο ἄσμα ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν μαχῶν ἐν ἑορταῖς καὶ ἐν δοξολογίαις, καθ' ὃ συμβολίζον τοὺς ἀγῶνας τοῦ πολιτισμοῦ κατὰ τοῦ βαρβαρισμοῦ.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Τοῦ Ἁγιασμοῦ προηγῆται τὸ ἀπολυτίκιον τῆς Πεντηκοστῆς "Εὐλογητὸς εἶ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν," θλίπε ΣΧΟΛΙΚΗΝ ΜΟΥΣΑΝ, τεύχος Α' I. Κ. Μανιουδάκι.

λό- γη- σον τὴν κλη- ρο- νο- μί- αν σου,
 νί- κας τοῖς βα- σι- λεύ- σι κα- τὰ θα-
 λά- ρων δω- ρού- με- νος καὶ τὸν Σὸν φυ- λάτ- των
 δι- ἄ- τοῦ Σταυ- ροῦ σου πο- λί- τευ- μα.

26^η Ὀκτωβρίου.

6. ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

μεταφορά ἐκ τῆς δυζαντ. παρασημαντικῆς

Μετριῶς $\text{♩} = 100$ I. Κ. Μανιουδάκις

Μέ- γαν εὖ- ρα- το ἐν τοῖς κιν. δύ- νοις, Σέ ὕ- πέρ- μα-
 χον ἡ οἰ- κου- μέ- νη, ἄ- θλο- φό- ρε, τὰ ἔ-
 θνη τρο- πού- με- νον. Ὡς οὖν Λυ- αί- ου κα-
 θεῖ- λες τὴν ἔ- παρ- σιν ἐν τῷ στα- δί- ω θαρ-
 ρύ- νας τὸν Νέ- στο- ρα, οὐ- τως, Ἄ- γι- ε, με-

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ἡ ἑορτὴ ἐπὶ τῇ ἐπετε.ῳ τῆς 28^{ης} Ὀκτωβρίου 1940 γίνεται εἰς τα σχολεῖα, συνήθως κατὰ τὴν 26^{ην} ἢ 27^{ην} Ὀκτωβρίου ὅποτε ψάλλεται ὑπὸ τῆς χορωδίας ἢ καὶ ὑφ' ὅλων τῶν μαθητῶν τὸ ἀπολυτίκιον "Τῆς ΣΚΕΠΗΣ ΣΟΥ ΠΑΡΘΕΝΕ" (Α' τεύχος) καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸ ἀνωτέρω ἄπολυ-
 τίκιον τοῦ ἁγ. Δημητρίου.

γα.λο.μάρ- τος Δη.μή.τρι- ε, Χρι.στών τόν Θε.όν ί. κέ. τευ-
 ε, δω.ρή.σα.σε ε- μῖν τό μέ.γα ἔ- λε- ος
 (Ἐκ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς Κυψέλης Ἰ.Κ.ΜΑΝΙΟΥΔΑΚΙ, Τεύχ.Α')

Σχολική Ζωή.

7. ΥΜΝΟΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

A) Marziale (μὲ ζωντάνια). Ἰ. Κ. Μανιουδάκης.

1. Χα- ρά — καὶ γέ.λιο καὶ κα.μά- ρι καὶ μέ τό
 μέ- τω- πο ψη.λά, — γλυ. κὰ δὰ λάμ.ψουνχί.λιοι φά.ροι
 γιὰ τοῦ σχο.λειοῦ μας τὰ παι.διά. 2. Γλυ. κὰ δὰ
 λάμ. ψουν χί.λια φῶ. τα γιὰ τοῦ σχο.λειοῦ μας τὴν τι-
 μή. γιὰ τ' αὐ.τό πᾶν. τα μᾶς χα.ρί- ζει ἡ.δος λαμ.
 πρὸν καὶ ἄ.ρε.τή, γιὰ τ' αὐ.τό πρὸν καὶ ἄ.ρε.
 τή. 3. Σκορ.πί- ζει δῦ.να.μι καὶ δάρ.ρος
 καὶ εἶν' ὁ φά.ρος τῆς ψυ- χῆς — καὶ ἔ-

1.
 φό- δι- α γε- ρὰ μᾶς δί- νει γιὰ τὸν ἁ- γῶ- να
 τῆς ζω- ῆς, — καὶ ἔ- γῶ- να τῆς ζω- ῆς. — χα-
 ρὰ — καὶ γέ- λιο καὶ κα- μά- ρι καὶ μὲ τὸ
 μέ- τω- πο ψη- λά, — γλυ- κὰ δὰ λάμ- πουν χί- λιοι
 φά- ροι γιὰ τοῦ σχο- λειοῦ μας τὰ παι- διά —
 Β. Ν. Γεωργοπούλου.

8. ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΗΜΑΙΑ

Moderato I. Κ. Μανιουδάκις

1. Στ' ἄ- σπρο- γά- λα- ζα ντυ- μέ- - νη, σὰν νε-
 ραῖ- δα σὲ δω- ρῶ, — νὰ πε- τᾶς στε- φα- νῶ-
 μέ- - νη — μέσ' στοῦ φῶς, μέσ' στὸν ἁ- φρό. — 2. Κυ- μα-
 τί- ζεις κί- ὄ- λο χὰ- δια στέλ- νεις σ' ὄ- λους καὶ φι-

λιὰ — κί'ο- λων μας τὰ φυλ-λο- κάρ- - οῖα νοιῶθουν
 μιὰ μὲ-σκο-βο-λιά. — 3. Σύμ-βο-λοῦσαι τῆς Πα-
 τρί-δας ὁ-μορ-φοῦ-κεῦ-γε-νι-κό- ^{εὔ-γε-νι-κό} μιᾶς χα-
 ρού-με-νης ἐλ-πί-δας ὁ-νει-ροῦσαι μα-γι-
 κό- ^{καὶ μα-γι-κό,} 4. Σὰν παι-δί σου κ'ε-γώ
 τῶ-ρα, Ἐλ-λη-νό-που-λο-πι-στό — ὁ-ποῖα
 κί'αν προστά-ξης ὦ-ρα — κί'ο, τι δέ-λεις στὸ χρω-στῶ.
 A. Παπαθανασίου.

rall.

~ ~ ~

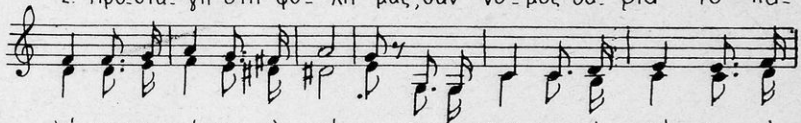
28ⁿ Οκτωβρίου9. Η ΠΙΝΔΟΣ
(ΤΩΝ ΠΡΟΓΟΝΩΝ ΒΛΑΣΤΟΙ)

Marziale

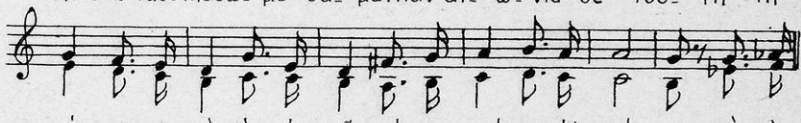
Κ. Λάβδας.

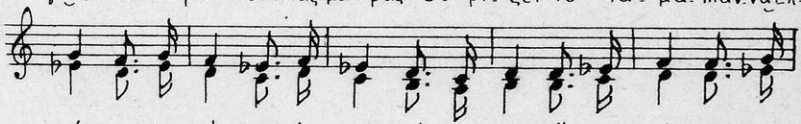
1. Τῶν προ. γό. νων βλα. στοί, μ'ά. τσα. λέ. νια κορ. μιά τοῦ πο.
2. Προ. στα. γή στὴ φυ. λή μας, σ'άν νό. μος βα. ριά τὸ πα.

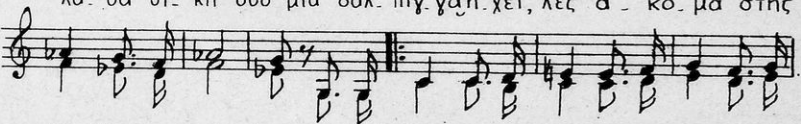
λέ. μου περ. νώντας τὴ φρί. κη τῆς καρ. διᾶς μας τὴ φλό. γα, τὴ
ἀπὸ ν'ά. να. στῆ. σω. με θᾶ. μα. Νᾶν' αἰ. ῶ. νιο σὲ τοῦ. τη τὴ

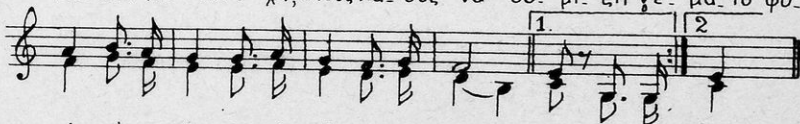
φέ. ρα. με μιά ὡς ἔ. κει, πού μᾶς πρόσ. με. ν' ἡ Νί. κη. Μὲ τὴ
γῆ ἢ Λευ. τε. ριά κά. ποι. ας μοί. ρας ὁ. ρί. ζει τὸ τά. μα. Μᾶν. ν' ἔ. λ.

λόγ. χη χα. ρά. ξαμ' ἄ. ὀρὸ στὰ δου. νά τ' ὀ. νο. μά μας γα.
λά. δα δι. κή σου μιά σὸλ. πιγ. γαῆ. χεῖ, λές ἄ. κό. μα στῆς

λά. ζιο λου. λού. δι, νὰ τὸ πᾶ. ρῶς τὰ πέ. ρα. τα ὀ. δρῦλος ξα.
Πίν. δου μιά κώ. χη, στοὺς Λα. οὺς νὰ θυ. μί. ζη γε. μά. το ψυ.

νά, στοὺς Λα. οὺς νὰ τὸ κά. νη τρα. γού. δι, νὰ τὸ. δι.
χὴ τὸ τρα. νὸ πού ξε. στό. μι. σες "Ο. ΧΙ", στοὺς Λα. ΧΙ",
ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΑΣ.

ΙΟ. Ω! ΜΕΡΑ ΠΟΥ ΒΡΟΝΤΟΦΩΝΑΣ
(28^η Οκτωβρίου)

Μ. Τρουλάκη

T^o di Marcia.

1. Ω! ΜΕ - ρα πού βρον - το - - φω - νᾶς
2. Ω! ΜΕ - ρα πού ὁ "Ελ - - λη - νας

ἀ - πό χα ρᾶς τρα - γού δια. Ω! ΜΕ - ρα πού μο -
ἔ - δει. ξε πᾶ - λι ἀν. ὀρεί - α καὶ κρά.τη.σε τῆ

σχο - δο - λᾶς ἀ - πό μυρτιῶν λου. λού. δια.
λευ - τε - ριά τῆ μό. νη του λα. τρεί - α.

Ω! ΜΕ - ρα πού στὸν οὐ - ρα - νό ἔ - φθα.σες δο.ξα -
Ω! ΜΕ - ρα μας, ὦ ζη - λευ - τῆ, τοῦ "Ελ.λη.νος κα.

σμέ - νη καὶ κά.θε.σαι μέ - τὸν Χρι - στὸ
μά - ρι καὶ τῶν ἐχ.θρῶν ὁ - - χά.ρον. τας

1. μου.ριο.στε.φα.νω.μέ.νη. μου.ριο.στε.φα.νω.μέ.νη
τῆς λευ.τε.ριᾶς ἢ χά.ρη. τῆς λευ.τε.ριᾶς ἢ χά.ρη.

3. Γλυκειά μας, σὲ δοξάζουμε, ἔμεϊς κί ὁ κόσμος πέρα
γιατί 'Ε σὺ! 'Εχάριτες τῆ λευτεριά στὴ σφαίρα.

Ω μέρα πού βροντοφωνᾶς ἀπὸ χαρᾶς τραγούδια
Ω μέρα πού μοσχοβολᾶς ἀπὸ μυρτιῶν λουλούδια.

Α. ΣΤΕΛΛΑΚΗ.

II. Η ΠΕΙΡΩΤΙΣΣΕΣ

M. Βλαζάκης.

T^o di Marcia.

1. Ψυ- χές με-γα-λο-δύ-να-μες ά-γνές, παλλη-κα-οί-σιες, πί-
 2. Στους νέ-ους τους κα-τα-χτη-τές του χά-ρου ή φο-δέ-ρα και

στης, τι-μής και λευ-τε-ριάς, φυ-λά-χτρεις, οργι-κές, πί-στης, τι-μής και
 πά-λι δέν σάς τρώ-μα-ζε, στα-θή-κα-τε γε-ρά και πά-λι, δέν σάς

λευ-τε-ριάς, φυ-λά-χτρεις, οργι-κές, τίς στρά-τες πού δια-
 τρώ-μα-ζε, στα-θή-κα-τε γε-ρά, τὰ βό-λια φορ-τω-

θή-κα-τε, στίς ρά-χες τίς δου-νί-σιες, φυ-τρώ-σαν μα-κρο-
 θή-κα-τε στίς πλά-τες σας μιά με-ρα και δγη-κα-τε λε-

κλώ-να-ρες δά-φνες εύ-ω-δια-κές, φυ-τρώ-σαν μα-κρο-
 βέν-τι-κα-στην Πίν-δο μας ψη-λά, και δγη-κα-τε λε-

κλώ-να-ρες δά-φνες εύ-ω-δια-κές, Κά-ποιους καιρούς Σου, λιώ-τισ-σες με
 βέν-τι-κα-στην Πίν-δο μας ψη-λό. Τώ-ρα στη Βό-ρειο "Η-πει-ρο-δα

τ'άρ-μα-τα ζω-σμέ-νες όρ-θώ-σα-τε τ'ά-νά-στη-μα στη
 στά-τε τή Ση-μαί-α και καρ-τε-ρεΐ-τε τή γλυκειά να

μαύ-ρη τή σκλα-διά και δρυ-λους ά-να-στή-σα-τε στο Ζά-λογ-γο πια-
 φέ-ξη λευ-τε-ριά να-ρα-γιστούνε τὰ βου-νά απ' τή φω-νή "Α-

-σμέ-νες, χο-ρεύ-ον-τας, τρα-γου-δι-στά μās εί-παί, έ-χε-γεία!
 Ε-ΡΑ,, και τής σκλαβιάς τὰ σί-δε-ρα να σπό-σουν τὰ βα-ρειά!

A. Τσιλιγιάννης.

Χριστούγεννα

12. Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

M. H. Kling.

Andante.

1. Δό-ξα Θε-ῶ! Δό-ξα Θε-ῶ! Θε-όν ἀ-νου-
 2. Δό-ξα Θε-ῶ! Δό-ξα Θε-ῶ! Τῶν Μά-γων τὰ

μνοῦ-σιν ἀγ-γέ-λων τὰ πλή-θη ἀ-γάπης ἀν-τη-
 ὤ-ρα χρυ-σός καὶ κασ-σί-α ξε-νί-ζει φά-την

χεῖ-φω-νή, Σω-τήρ τοῦ κόσμου ἐ-γεν-νή-
 τὸν Θε-όν, ἀ-γάλλου ἀ-χραν-τε Μα-ρί-

θη, ἀ-γάλλου-ται οἱ Οὐ-ρα-νοί, ἀ-γάλλου-
 α, σκιρ-τή-σα-τε Λα-οὶ Σι-ών, σκιρ-τή-σα-

ται οἱ Οὐ-ρα-νοί, } 1-2. Δό-ξα Θε-ῶ! Δό-ξα Θε-ῶ!
 τε Λα-οὶ Σι-ών. } *A. Κατακουζηνός.*

13. ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΗ ΒΗΘΛΕΕΜ

G. Händel

Maestoso.

1. Σή-με-ρα στή Βη-θλε-έμ γεν-νᾶ-ται
 2. Φάλλουν ἀγ-γέ-λων στρα-τι-αί τὸν Λυ-τρω-

ὁ Χρι-στός. Οὐ-ρά-νιο φῶς — ἁ-πέ-σει-
τή ὑ-μνοῦν. Τὰ σύμ-παν-τα — ἁ-γάλ-λον-
λεν — ὁ Κύ-ρι-ος στή γῆ, ὁ — κύ-ρι-ος στή
ται — χα-ρά σ' ὀ-λη τῆ γῆ, χα-ρά σ' ὀ-λη τῆ
γῆ, στή γῆ, — ὁ κύ-ρι-ος στή γῆ.
γῆ, χα-ρά, — χα-ρά — σ' ὀ-λη τῆ γῆ.

14. ΑΓΙΑ ΝΥΧΤΑ

F. Gruber

Andante

1. Ἄ-για νύ-χτα, σέ-προσμέ-νουν μέ χα-ρά οἱ
Χρι-στιανοί καὶ μέ πί-στη ἁ-νυ-μνοῦ-μεν
τὸν Θε-ὸν — δο-ξο-λο-γοῦ-μεν μ' ἔ-να στό-μα,
μιὰ φω-νή, ναι — μέ μιὰ — φω-νή.

2. Ἡ ψυχὴ μας φερουγίζει πέρα σ' ἅγια τὰ θουνοῦ
"Ὅπου φέλνου οἱ ἄγγελοι, ἀπ' τὰ οὐράνια δεῖα μέλη,
στὸ Σωτῆρα "Ῥσαννά", ναι, "Ῥσαννά".

3. Στῆς Βηθλεέμ ἔλατε ὄλοι, τὰ δουνά τὰ ἱερά,
καὶ μ' ἐυλάδεια μεγάλη, 'κεὶ πού ἅγιο φῶς προβάλλει
προσκυνῆστε μέ χαρὰ, ναι μέ χαρὰ.

(ἔλευδέρα παράφρ. Κ. Παπαδημητρίου).

Πρωτοχρονιά

15. ΠΑΕΙ Ο ΠΑΛΗΟΣ Ο ΧΡΟΝΟΣ

Μ. Λεβέντης

mf 1. Πά- ει ό πα- ληός ό χρό- νος, άς γιορ- τά- σω- με, παι-
 διά, — και του χω- ρι- σμού ό πό- νος
mf άς κοι- μά- ται στην καρ- διά. Κα- λή χρο- νιά, Κα- λή χρο-
mf νιά, Χα- ρού- με- ν' ή χρυ- σή πρωτο- χρο- νιά, Κα- λή χρο-
f νιά, Κα- λή χρο- νιά, Χα- ρού- με- ν' ή χρυ- σή πρωτο- χρο- νιά

2. Γέρε χρόνε φύγε τώρα
 Πάει ή δική σου ή σειρά,
 Ήρδ' ό νέος με τὰ δώρα,
 Με τραγούδια, με χαρά.
 Καλή χρονιά, καλή χρονιά,
 Χαρούμεν' ή χρυσή πρωτοχρονιά } ΔΙΣ

3. Μὰ κι' αν φεύγης πιά μακριά μας,
 Στην καρδιά μας πάντα ζει,
 Κάθε λύπη και χαρά μας
 Πού περάσαμε μαζί.
 Καλή χρονιά, καλή χρονιά
 Χαρούμεν' ή χρυσή πρωτοχρονιά } ΔΙΣ

Τρεῖς Ἱεράρχαι

16. ΧΑΙΡΟΙΣ ΙΕΡΑΡΧΩΝ Η ΤΡΙΑΣ

Μεταφορά ἐκ τῆς Βυζ. παρασημαντικῆς κ' ῥυθμ. ἀποκατάστασις

I. K. Μανιουδάκις.

Χαί- ροις — Ἱ - ε - ραρ- χῶν — ἡ Τρι- άς, τῆς
 Ἐκ. κλη. σί. ας τὸ με- γά - - λα προ. πύρ- γι- ο, οἱ
 στυ- λοι τῆς Ἐκ. κλη. σί - ας, ὁ τῶν πι- στῶν ἔ- δρα. σμός,
 τῶν οἰ. ρε. τι. ζόν. των — ἡ κα- τά. πτωσις: — Χρι-
 στοῦ οἱ ποι. μά. ναν. τες τὸν λα. ὄν. δεῖ. οἰς ὁ- ἄ. γμα. σι,
 καὶ ταῖς ποι. κί - - λαις ἁ. ρε. ταῖς οἱ ἔκ. δρέψαν. τες
 οἱ τῆς χά. ρι. τος δι. α - πρύ - σι οἱ κή. ρυ. κες.
 νό - - - μους οἱ προ. εκ. δε. με. νοι Χρι. στοῦ τῶ πλη-
 ρώ. μα. τι: οἱ ὁ. δη. γοί πρὸς τὰ ἄ - - νω. τοῦ
 Πα. ρα. δεῖ. σου αἱ εἴ. σο. δοί. — Χρι. στὸν κα. τα. πέμ. ψαι
 ταῖς ψυ. χαῖς ἡ μῶν αἰ. τεῖ. τε τὸ μέ. γα ἔ. λε. ος.

Σημ. Τὸ ἀνωτέρω ἀκολουθεῖ τῆ ΡΕ ὑποώριον κλίμακα. (Ἥχος πλ. α').

17. ΥΜΝΟΣ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

Κ. Παπαδημητρίου

1. Τῶν τριῶν ἱεραρχῶν τῆ γιορτῆ — ἄς γιορ-
τάσουμ' ἀδέρφια καὶ πάλι. Στὴ θρησκεία μας εἶναι αὐ-
τῆ — τῶν γραμμάτων ἡ μέγα μεγάλη.
Οἱ Τρεῖς Ἄγιοι δῶ κάπου γυρνοῦν — τὰ παιδιὰ μέστορ.
γῆ συντοφεύ — οὐν, σὺ λαφῶς νὰ χαρίσῃ σου πο-
δοῦν — σὺ λαφῶς νὰ χαρίσῃ σου γυρεῦ —
οὐν, σὺ λαφῶς νὰ χαρίσῃ σου γυρεῦ — οὐν.

2.

Τῶν τριῶν ἱεραρχῶν τῆ γιορτῆ
ἄς γιορτάσωμ' ἀδέρφια καὶ πάλι.
Εἶν' ἡμέρα οὐράνια αὐτῆ,
εἶν' ἡμέρα γιὰ μᾶς ἡ μεγάλη.

καὶ τὰ μάτια ἄς στραφοῦνε ψηλὰ
στοὺς Δασκάλους τῆς θείας σοφίας,
κι' ἄς ψαλῆ ἀπὸ χεῖλη πολλά
παναρμόνιος ὕμνος λατρείας.

3.

Κι' ἄς ζητήσουμε τώρα κι' ἐμεῖς
ἀπ' τὰ δῶματα πάνω τὰ δεῖτα,
νὰ σκορπίσουν στὴ γῆ καὶ οἱ τρεῖς
μιὰν ἀχτίδα ἀπ' τὴν ἅγια σοφία.

Τῆς σοφίας αὐτῆς τ' ἅγιο φῶς
δᾶναί κόμιμπτο μέσ' στὴν ψυχὴ μας,
δᾶναί πάντα γιὰ μᾶς θησαυρός
καὶ καλὸς ὁδηγὸς τῆς ζωῆς μας.

ΚΕ' Μαρτίου.

(25^η Μαρτίου - 28 Ὀκτωβρίου)

18. ΑΘΑΝΑΤΗ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΑΣ

(ΕΜΒΑΘΗΡΙΟΝ)

I. K. Μανιουδάκις

A)

Ἄ- δά- να-τη Πα- τρί- δα μας στὸν κό-σμο ξα- κου-
 κο- σι- έ- να τὸ τρα-νό σου χά- ρι- σε τὸ
 σμέ- νη, μῶ- λες τίς χά- ρες τῶν Θε-ῶν Ἐ- σύ 'σαι πλου-τι-
 φῶς σου, καὶ στέ-κει φω- το- στέ- φα- νο "στὸ ἄ- γιο μέ- τω-
 σμέ- νη. Γα- λά- ζιος εἶν' ὁ οὐ- ρα- νός, γα- λά- ζια ἡ δά- λασ-
 πό σου". Πεν- τά- μορ- φη Πα- τρί- δα μας στὸν κό-σμο ξα- κου-
 σά σου, γα- λά- ζια κῆ- ση- μαί- α σου, τὸ δεῖ- ο ἔμ- βλη-
 σμέ- νη, μέ- ^{B)} Νί- κες πάν- τα πρό- βα- λες καὶ δά- φνες στο- λι-
 μά σου. Κί- ἄν- στοὺς αἰ- ῶ- νες πέ- ρα- σες σκλαβιὰ καὶ κα- τα-
 σμέ- νη. Καὶ- νούρ- γιες δό- ξες καὶ τι- μές σου χά- ρι- σεν ἡ
 πρό- νια, ἡ Ἄ- για Λαύρα σ' ἔ- φε- ρε σ' εὐ- τυ- χι- σμέ- να
 Νί- κη, σὰν πᾶ- τη- σες τὰ Γιόν- νε- γα καὶ τὴ Θεο- σα- λο-
 χρο- νία. Τὸ Εἰ- νί- κη. Στῆς Πίν- δου τίς δου-
 νο- πλα- γιές τ' ἄ- δά- να- τα εὐ- ζω- νά- κια χρυ- σές σε- λί- δες
 γρά- φα- νε σὲ νέ- α Δερ- βε- νά- κια. Ὡ! Χαῖρ' Ἐλ- λά- δα!

θά. να. τη, γιορ.τά. ζουντὰ παι.διά σου, τῆ Δό.ξα σου και
 τὴν Τι.μὴ και τὴν Ἑ.λευ.θε. ριά σου.
 Γ. Βοσνιιάτης.

19. ΜΙΑΝ ΑΨΙΔΑ ΤΩΝ ΗΡΩΩΝ

I. Κ. Μανιουδάκις.

Marziale (μὲ ζωντάνια).

1. Μιὰν ἀ. ψί. δα τῶν Ἡ. ρῶ. ων δὲ νὰ στή. σουμ' ἀ. πό
 αἷ. μα κι' ἀ. πό κόκ. κα. λα Προ. γό. νων ἰ. ε. ρὰ και
 δο. ξα. σμέ. να. Εἰ. κο. στή Πέμ. πτη Μαρ. τί. ου! Κατ' ἀ.
 πό τὸν Παρ. δε. νῶ. να, τοῦ Με. γά. λου Μυ. στή. ρι. ου!
 Ξα. να. ζοῦ. με τὸν Αἰ. ῶ. να, Ξα. να. ζοῦ. με τὸν Αἰ. ῶ. να!

2

3

Στὴ Γιορτὴ τοῦ Εἴκοσιένα!
 Φτερουγίζ' ὄλ' ἡ καρδιά μας.
 Τὰ πουλιά συνεπαρμένα
 τραγουδοῦν τὴ Λευτεριά μας.
 Τῆς Ἑλευθερίας ἡ Δάδα!
 Ἐδῶ πρόβαλε μιὰ μέρα,
 Ἀπὸ τὴ Μεγάλῃ Ἑλλάδα!
 Πούχει Λεύτερον ἀέρα.

Ἄγια Λαύρα δοξασμένη!
 ὅπου ζοῦμε κι' ὅπου πῆμε,
 Ὅλοι τῶρ' ἀδελφωμένοι,
 τὴ Σημαία σου κρατοῦμε.
 Μιὰ ἀψίδα τῶν Ἠρώων
 δὲ νὰ στήσουμ' ἀπὸ αἷμα,
 κι' ἀπὸ κόκκαλα Προγόνων
 Ἱερά και δοξασμένα.

M. Ρουσσος

20. ΣΤΟΥΣ ΑΘΑΝΑΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ
(ΜΗΗΜΟΣΥΝΟΝ)

I. K. Μανιουδάκις

Andante

pp

Τῶν ὑπέρ - πί - - - στε.ως, καὶ Πα.τρι -

pp

- - - - - δος ἀ. γω. vi. σθέν - - -

f

cresc. *dim.*

p ΤΩΝ καὶ πε. σόν. τῶν, ἐν ταῖς μά. χαις, ἀ. δελ -

cresc. *dim.*

φῶν - ἡ. μῶν: Αἰ. ω. νί - - α ἡ μνή - - -

pp *p*

1)

2)

3)

mf *f*

μη Αἰ. ω. νί - - α ἡ μνή - - μη, Αἰ. ω -

mf *f*

Rit. *p* *pp*

ví - - - a ñ μνή-μη Αύ- τών.

21. ΠΑΤΡΙΔΑ ΟΝΕΙΡΟ ΑΚΡΙΒΟ

N. Swaney.

(ΔΥΟ) *Moderato* *mf*

1. Πα-τρί-δα ὄ-νειρ' ἄ-κριβό, — κρυ-φὴ χα-
 ρὰ — τοῦ κό-σμου, — *mf* ἐ-σύ μο-νά- — χα στέ- κε-
 σαι — παν-το-τει-νά — ἐμ-πρὸς — μου. *(ΟΛΟΙ)* Με-γά-λη
 κα- — δὼς σ' ἔ-πλα-σε — ἔ-να και-
 ρὸ — ἡ μοῖ-ρα — καὶ τῶ-ρα εἶ- — σαι ὄρ-φα-
 νή — παν-τέ-ρη-μη — καὶ χή- — ρα —

2. Μέσ' τὴν καρδιά μου ζῆς ἐσὺ παντοτεινά μεγάλη
 σὲ βλέπω μέσ' τὰ πέλαγα
 καὶ μέσ' τὰ δάση πάλι.
 Φωτόβολη καὶ ὄροσερὴ
 λουλούδια νὰ μαζεύης
 καὶ νὰ χαμογελάς ἐδῶ
 κ' ἐκεῖ, νὰ μὲ μαγεύης.

3. Πατρίδα ὄνειρ' ἀκριβό
 κρυφὴ χαρὰ τοῦ κόσμου
 Ἐ! ἔϋπνα καὶ παρηγοριό
 πού σοῦ γυρεύω δός μου.
 Γιὰ ν' ἀντικρύσω μιά στιγμή
 τὴν θεία εὐμορφάδα
 καὶ νὸ σε δεῖξω κρᾶζοντας:
 ἐτοῦτ' εἶν' ἡ Πατρίδα! *Σπ. Ματούκας*

22. ΜΑΥΡ' ΕΙΝ' Η ΝΥΧΤΑ ΣΤΑ ΒΟΥΝΑ

(ΕΘΝΙΚΟ ΕΜΒΑΘΗΡΙΟ)

Γ. Σάϊλερ

T^o di Marcia.

Λαλα λαλα λα λα λα λα λα λαλα λα λα λαλα λα λα λα
 Μαύρ' εἶν' ἡ νύ-χτα στὰ βου-νά, στοὺς βρά-χους
 πέ-φτει χιό- - νι, στὰ ἄ-γοι-α, στὰ
 σκο-τει-νά, Σταῖς τρα-χιαῖς πέ-τραις, στὰ στε-
 νά, σταῖς τρα-χιαῖς πέ-τραις, στὰ στε-νά. Ὁ
 κλέ-φτης ξε-σπα-θῶ-νει, ξε-σπα-θῶ- - νει, ὁ
 ἔλ-λην ξε-σπα-θῶ-νει, ξε-σπα-θῶ- - νει. Τρα
 λα λα λα ἄ-λα λα, Τρα λα λα λα λα λα λα λα
 λα, Τρα λα λα λα λα λα λα λα λα.

2. Στὸ δεξιὸ χέρι τὸ γυμνὸ
 βαστᾷ ἀστροπελέκι,
 Παλάτι ἔχει τὸ δουνό,
 καὶ σκέπασμα τὸν οὐρανὸ
 κ' ἐλπίδα τὸ ντουφέκι.

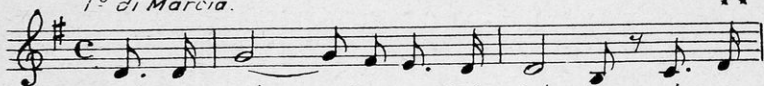
3. Φεύγουν οἱ τύραννοι χλωμοὶ
 Τὸ μαῦρο του μαχαίρι,
 Μ' ἰδρῶτα δγάζει τὸ ψωμί
 Ξέρει νὰ ζήση μὲ τιμὴ
 καὶ νὰ ποδάνη ξέρει

A. Ραγκαβῆς

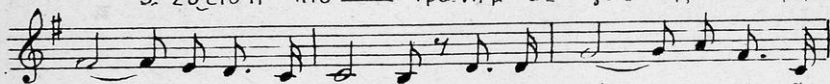
23. Ω! ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΑΣ ΕΛΛΑΔΑ

T^o di Marcia.

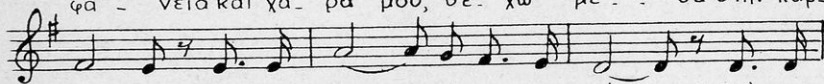
▲▲

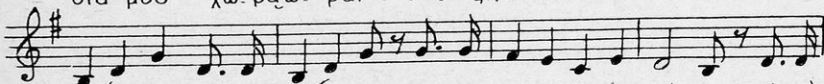
1. Ω Πα- τρι- - δα μας Έλ- λά- δα, ού- ρα-
3. Σύ- ξι- σ'ή πιό — τρα- νήμ' ά- γά- πη, πε- ρη.

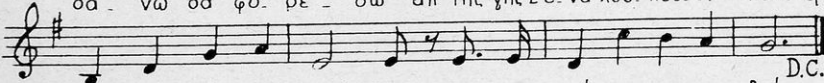
νός και γῆ Σὲ ψάλ- λει και σὸν κό- - σμο δὲν εἶν'
φά- νεια και χα- ρά μου, σ'έ- χω μέ- - σα στὴν καρ-

ἄλ- λη χῶ- ρά- ραί - - αῶ- πως Έ- σύ. — 2. Στὰ γα-
διὰ μου χῶ- ρά- ραί - - α ζη- λευ- τή. — 4. Σὰν πε-

λά- ζια τ'ά- κρο- γιά- λια καρδε- φτί- ζῆ ὁ- μόρ- φιά σου και σὸ
δά- νω δά φο- ρέ- σω ἀπ' τῆς γῆς Σ'ε- να λου- λού- δι και στερ-

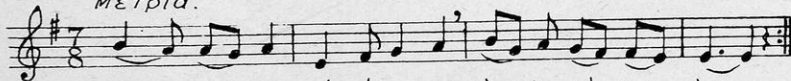
γλυ- κο- γέ- λα σμά σου ξε- φυ- τρώνουν χρυ- σαν- δοί.
νὸ, στερ- νὸ τρα- γού- δι, τὸ τρα- γού- δι σου δά πῶ.

I. Πολεμῆς.

Δημῶδη - Πατριωτικά.

24. ΤΑ ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ

Μέτρια.

1. Μάν - να μου τὰ μάν- να μου τὰ κλε- φτό- που - λα, —
2. Μάξ - να μι- κρό, έ- να μι- κρό κλε- φτό- που - λο, —

τρῶ- νε και τρα- γουδᾶ- νε, αἶ- ντε, πί- νουν και γλεντᾶ- νε.
δὲν — τρώει, δὲν τρα- γου- δᾶ- ει, βαί, δὲν πί- νει, δὲ γλεντᾶ- ει, κ.λ.π.

26. ΣΑΡΑΝΤΑ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΑ

Μέτρια.

1. Σα-ράν-τα παλ-λη-κά-ρια ά-πό τή-λε, ά-πό τή-
 2. Στο ό-ρό-μό-που πη-γαί-να-νε γέ-ρον-τα, μωρ' γέ-ρον-
 3. "Ποῦ πᾶ-τε παλ-λη-κά-ρια, ποῦ πᾶ-τε βρε, ποῦ πᾶ-τε

λε- - - βα- - - δειά, Πᾶ-νε γιά νά πα-τή-σου-νε
 τᾶ- - - παν- - - τοῦν, «Ὁ-ρα κα-λή σου, γέ-ρο!», «κα-
 βρέ - - - παι- - - διά», «Πᾶ-με γιά νά πα-τή-σω-με

τήν Τρο-πο, μωρ' τήν Τρο-πο - - λι- - - τσᾶ.
 λῶς τα τᾶ, κα-λῶς τα τᾶ - - παι- - - διά»,
 τήν Τρο-πο, μωρ' τήν Τρο-πο - - λι- - - τσᾶ».

27. Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΖΑΛΟΓΓΟΥ

Ρυθμός Καλαματιανού.

1. Ἔ-χε γειά, - - κη- - μέ- - - νε
 κό-σμε, ἔ-χε γειά γλυ-κειά ζω-ή, - - -
 ἔ- - -χε, - ἔ- - -χε γειά γλυ-κειά ζω-ή! - - -

"Ἐ-χε-τε γειά δρυ-σοῦ-λες, λόγ-γοι, δου-νά, ρα- - - χοῦ-λες!
 2. Καί σύ, δύστυχη Πατοίδα, ἔχε γειά παντοτεινή! - Ἐχετε γειά κλπ.
 3. Οἱ Σουλιώτισσες δὲν μάθαν γιὰ νά ζοῦνε μοναχά, " "
 4. Ξέρουν πῶς νά πεδαίνουν, νά μὴ στέργουν στή σκλαδιά, " "
 5. Ἰάν νά πᾶν σέ πανηγύρι, σ'άνθισμένη Πασχαλιά, " "
 6. Μέσ' στὸν ἄδη κατεβαίνουν, μὲ τραγούδια, μὲ χαρά, " "
 7. Στὴ στεργιά δὲν ζῆ τὸ ψάρι, κι' ὁ ἀνδὸς στήν ἀμμουδιά, " "

28. Η ΚΛΕΦΤΙΚΗ ΖΩΗ

Μέτρια

mf Μαύρη, μωρέ, πι - κρή - νή - ζω - ή πού κά - νου -
 2. Μὲ φό, μωρέ, με φό - - δο - - τρώ - με τὸ ψω -
 με, - - μαύρη, μωρέ, πι - κρή - νή - ζω -
 μι, - - με φό, μωρέ, με φό - - δο - -
 ἡ πού κά - νου - με, - - *mf* ἐ - μεῖς οἱ μαῦ - ροῖ
 τρώ - με τὸ ψω - μί - - με φό - - δο τρώ - με
 κλέ - φτες, ἐ - μεῖς οἱ μαῦ - ροῖ κλέφτες, ἐ - κλέφτες,
 τὸ ψω - μί, με φό - δο περ - πα - τοῦ με, με τοῦ με.

3. Ποτέ, μωρέ, ποτέ μας } ΔΙΣ
 δὲν ἀλλάζουμε }
 Ποτέ μας δὲν ἀλλάζουμε }
 καὶ δὲν ἀσπροφοροῦμε } ΔΙΣ

4. Ὁλη, μωρέ, ὅλη μεροῦλα } ΔΙΣ
 πόλεμο }
 Ὁλη μεροῦλα πόλεμο }
 τὸ δραῦ καραοῦλι } ΔΙΣ

Δημῶδη Χορευτικά.

“Οἱ ἄριστοι χορευταὶ ὑπῆρξαν
 καὶ ἥρωες ἐν πολέμῳ.”

ΘΗΜΡΟΣ

29. ΕΝΑΣ ΑΗΤΟΣ

ΤΣΑΜΙΚΟΣ - ΑΡΚΑΔΙΑΣ

Λίγο γυργά.

1. Ἐ - - - νας, μω - ρέ νῆ - - - νας, -
 2. Νύ - - - χια, μω - ρέ νύ - - - χια, -
 3. Τὴν - - - πέ, τὴν πέρ - δι - - - κα, -

ἔ - νας ἄη - τὸς κα - δὲ - τα - - νε, μωρέ, κα -
 νύ - χια μου καὶ νυ - χά - κια - μου, μωρέ, νυ -
 τὴν πέρ - δι - κα πού πιά - σα - - τε, μωρέ, πού

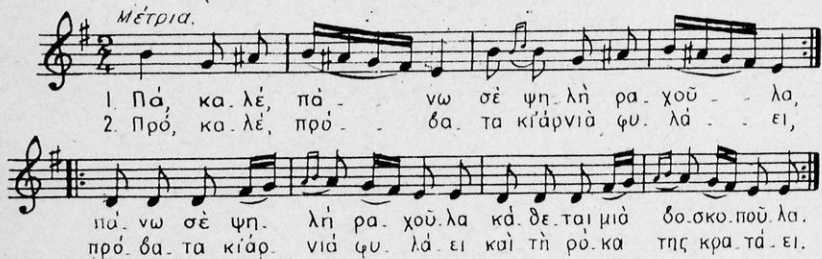
δό - τα - - νε, - - στὰ - νύ - χια - - κυτ - τα -
 χάρ - κια - - μου - - καί - νυ - χο - πο - δα -
 πιά - σα - - τε - - νά - μὴ τῆ - νε χα -

ζό - τα - - νε, μω - ρέ, κυτ.τα - ζό - τα - - νε.
 ράρ - κια - - μου, μω - ρέ, πο - δα - ράρ - κια - - μου.
 λά - σε - - τε, μω - ρέ, χα - - λά - σε - - τε.

30 Η ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΑ

(Παλιὸ Δημοτικὸ τραγούδι τοῦ Μωρηῶ)

Μέτρια.

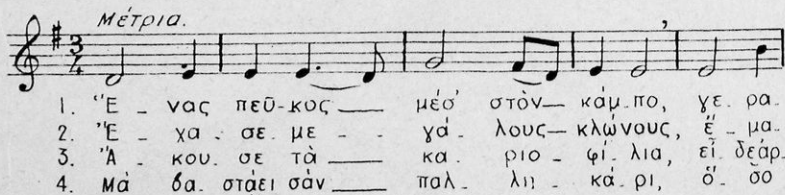

1. Πά, κα. λέ, πὰ - - νω σέ ψη. λή ρα. χου - - λα,
 2. Πρό, κα. λέ, πρό - - δα. τα κί'αρνιά φυ. λά - - ει,
 πὰ. νω σέ ψη. λή ρα. χου.λα κά. δε. ται μιά δο. σκο. που. λα.
 πρό. δα. τα κί'αρ. νιά φυ. λά. ει καὶ τῆ ρό. κα της κρα. τά. ει.

3. (Τσε, καλέ),
 Τσελιγκόπουλ' ἀπὸ πέρα, (δίσ)
 Τσελιγκόπουλ' ἀπὸ πέρα
 τραγουδάει μὲ τὴ φλογέρα.
- 4 (Τρα, καλέ),
 Τραγουδάει τὸ καυμένο (δίσ)
 τραγουδάει τὸ καυμένο
 μὲ παράπονο, δλιμμένο.
5. (Νό, καλέ),
 Νάχα, θλάχα μου τ'αρνιά σου (δίσ)
 νάχα, θλάχα μου τ'αρνιά σου,
 καὶ τὰ γιδοπρόδατά σου.
6. (Να, καλέ),
 Νάχα, θλάχα μου κ'έσένα (δίσ)
 νάχα, θλάχα μου κ'έσένα
 νὰ περνάμ' ἀγαπημένα.

31. Ο ΓΕΡΟ ΠΕΥΚΟΣ

Μέτρια.

1. 'Ε - νας πευ - κος - - μέσ' στὸν - κάμ. πο, γε. ρα.
 2. 'Ε - χα - σε με - - γά - λους - κλώνους, ἔ - μα.
 3. 'Α - κου. σε τὰ - - κα. ριο - φί. λια, εἰ. δεῦρ.
 4. Μά - δα. στάει σάν - - παλ - λι - κά. ρι, ὄ - σο

33. ΣΤΟΝ ΑΠΑΝΟΥ ΜΑΧΑΛΑ

(Μακεδονικός Χορός "ΚΑΠΟΥΤΣΙΔΑΣ")

1. Στὸν ἀπάνου μαχαλά — παιζν' νταούλια —
 2. Πέρα στὰ ἀλώγια — καί στα πετρα —
 3. Καίει ὁ φούρνος καί — ει — καίει καὶ λαμπι —

κί θιουλιά. Παιζν' νταούλια — κί θιουλιά —
 λώγια, παιζ' ὁ βασιληᾶς τσουμά — κα
 δί — ζει, γιὰ νὰ ψήσῃ — τὴν ψωμά — ρα

νὰ χορεύῃ ἡ νύφ, — μέ τὴν πεδε —
 μέ τὸν γιουτ' μαζύ, — μέ τὸν γιουτ' μα —
 νὰ τὴν φάῃ ἡ νύφ — μέ τὴν πεδε —

ρά, — μέ τὴν πεδε ρά. —
 ζύ, — μέ τὸν γιουτ' μαζύ. —
 ρά, — μέ τὴν πεδε ρά. —

34. ΒΓΗΤΕ ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

Ρυθμός Καλαματιανῶ

I. Κ. Μανιουδάκης.

mf 1. Ὁλοι, ὅλοι, ἔξω τώρα καὶ μὴ χάνετε καί ρό. —
 2. Ἐξω κεί πού λουλουδί ζουν δάφνη καὶ πορτοκάλια, —

ἔξω δὴ τεὰ πὸ τὴ χώρα, στὰ περδάλια, στὸν ἀγρό. —
 κ' ἰδρυσιά γύρω σκορπίζει μὲ ρωμένα τὰ φιλιὰ. —

f Τραλαλαλα τραλαλαλα τραλαλαλαλαλα —

3. Ὅπου σιγοτραγουδάει
 Τὸ ρυάκι χαρπὸς,
 καὶ τ' ἀηδὼνι κελαιάει
 Τὸ γλυκὸ τοῦ τὸ σκοπό.

4. Ὅλοι, ὅλοι, ἔξω τώρα
 Τρέξετε στὴν ἐξοχή,
 καὶ μακριὰ ἀπὸ τὴ χώρα
 καὶ ἀπὸ τὴν ταραχή.

35. ΤΟ ΑΗΔΟΝΙ (ΕΚΕΙ ΓΛΥΚΑ ΝΑ ΚΕΛΑΪΔΟΥΝ)

Κ. Λάβδας

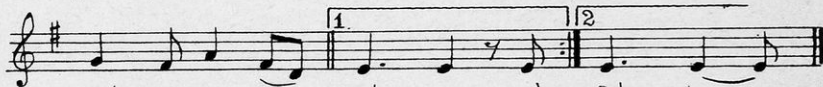
1. Έ - κεί γλυκά να κε - λαΐ - δοῦν ἄ - κού - ω τὰ που -
2. καὶ τὰ π. δο.νά κι ἄρ - χι - νᾶ γλυ - κὰ τῆ μου - σι -
3. Τί με - λω.δί. α δαυ.μα.στή, τί στό - μα ζη - λε -

- λό - κια. — Έ - λά - κια, με χά - ρι παί. ζουν
κή του. — καὶ - κή του. Σω - πᾶ - τε δά - ση
μέ - νο. — Τί - μέ - νο, πο - λύ, πο - λύ μεῦ -

- καὶ πη.δοῦν σὰ πρᾶ - σι. να - κλα - δά - κια, στὰ
καὶ δου.νά ν'ά - κού - σω τῆ - φω - νῆ του, ν'ά -
χα - ρι.στεῖ ν'ά - κού - ω, δέν - χορ - ταί - νω, ν'ά -

- πρᾶ - σι. να κλα - δά - κια, με δά - κια. —
κού. σω τῆ φω - νῆ του, Σω - νῆ του. —
κού. ω δέν χορ - ταί - νω, πο - ταί - νω. —

Α. Κατακουζηνός.

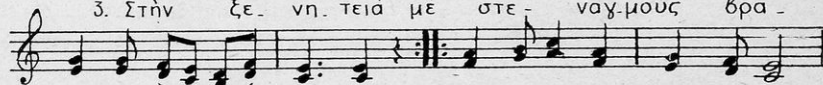
36. ΑΧ! ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΟΥ

Ρυθμός Καλαματιανού.

Δημῶδες

1. Μι - - σεύ. ω καὶ τὰ μό - τια μου δα -
2. Για - τί νὰ δλέ - πω ξε - νη. τειὰ κι' ἄλ -
3. Στὴν ξε. νη. τειὰ με στε - ναχ. μούς βρα -

- κρύ. ζουνλυ - πη - μέ - να. "Αχ! Πα. τρί. δα μου γλυ. κειά
λοι. μο. νο σέ μέ - να. "Αχ! Πα. τρί. δα μου γλυ. κειά
δυσά. ζει, ξη. με - ρώ - νει. "Αχ! Πα. τρί. δα μου γλυ. κειά

1. δα κρύζουν λυ. πη - μέ - να. πό. σο σ'ά.γα. πῶ. δα. θειά.
 κί' αλλοί. μο. νο. σέ. μέ - να. πό. σο σ'ά.γα. πῶ. δα. θειά.
 ἀλ. λοί. μο. νο. σέ. μέ - να. πό. σο σ'ά.γα. πῶ. δα. θειά.

4. Κ' ἡ λυπημένη μου καρδιά
 πονεῖ καὶ δὲν μερώνει.

"Αχ! Πατρίδα μου γλυκειά κ.λ.

5. Ἐχετε γειὰ ψηλὰ βουνά
 καὶ κάμποι μὲ τὰ δάση.

"Αχ! Πατρίδα μου γλυκειά κ.λ.

37. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΥΛΑ

Ρυθμός Καλαματιανού. Δημῶδες

1. Σὲ γέ. λα. σε — Πα. ρα. σκευού. λα μου, —
 2. Ἐ - χεις ἄμ. πέ, — Πα. ρα. σκευού. λα μου, —

σὲ γέ. λα. σε — τὸ δη. μαρ. χό. που. λο, —
 Ἐ - χεις ἄμ. πέ, — ἄμ. πέ. λια στή. βλα. χιά, —

Σοῦ. πε - πῶς - δὰ σὲ πᾶ. ρη, γιὰ δὲν παντρεύ. ε. σαι, —
 σπῖ. τια - στό - Βου. κου. ρέ. στι, γιὰ δὲν παντρεύ. ε. σαι, —

σοῦ. πε - πῶς - δὰ σὲ πᾶ. ρη, δὲν προ. ξε. νεύ. ε. σαι. — Πᾶν τὰ
 σπῖ. τια - στό - Βου. κου. ρέ. στι, δὲν προ. ξε. νεύ. ε. σαι. — Πᾶν τὰ

νειά. τα, πᾶν τὰ κάλ. λη, δὲν ζα. να. γυ. ρί. ζουν πᾶ. λι, — πᾶν τὰ
 νειά. τα, πᾶν τὰ κάλ. λη, δὲν ζα. να. γυ. ρί. ζουν πᾶ. λι. —

Φυσιολατρικά

38. Τ' ΑΧΩΡΙΣΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Α. Μάλτος.

SOLI *Αργά.*

1. Δυὸ λου. λού. δια μν. ρω. μέ. να μιάν αὐ. γού. λα ὄρο. σε.
 2. Καὶ σὸν ἔ. δγαί. ν' ἡ. σε. λή. νη, μέ μιά. χτί. - δα της δει.
 3. Μὰ μιὰ νύ. χτα μαύ. ρηεύ. ρῆ. κε ἔ. - να χέ. - ρι τὸν και.

mf

ρά, μέ. στὰ χόρ. τα τὰ καη. μέ. να λου. λου. οἶ. ζαν μιὰ χα.
 λή, τὸ στε. φά. νω. νε κ' ἔ. κεί. νη μ' ἔ. ν' ἄ. γνό, ἄ. γνό φι.
 ρό, τῶ. να τ' ἄρ. πα. ζε κιά. φῆ. κε τ' ἄλ. λο μόν. νο, μο. να.

CORO

ρά, "Ὁ. - ταν ἄ. νε. - μος φυ. σοῦ. σε, τὰ. σμι. γεν ἄ. - δελ. φι.
 λί, "Ὁλ' ἡ φύ. ση τὰ. γα. πού. σε, τὰ. κα. μάρ. ω. νεν ἡ.
 χό, "Ε. - ρη. - μο κιά. ὑ. τὸ ὄεν στὰ. δη, τῶ. φθει. ρεν ἡ. μο. να.

κά, τῶ. να τ' ἄλ. λο χαι. ρε. τοῦ. σε μέν. ἄγ. κά. λισμα γλυ. κά.
 γῆ, τὸ νε. ρά. κι πού. περ. νοῦ. σε, καὶ τὰ. στό. λι. ζῆ. αὐ. γή.
 ζία, λί. γο. λί. γο ἔ. μα. ρά. - δη, ἔ. χα. σε τὴν ὁ. μορ. φιά.
Μ. ΜΠΕΤΣΟΥ.

39. ΕΜΠΡΟΣ ΠΑΙΔΙΑ

(ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ)

Διασκευή
Ι. Κ. Μανιουδάκης.

Zwined.

1. Ἐμ. πρόσ, παιδία, νὰ βγοῦ. με γορ. γά. στὴν ἔ. ξο.
 2. Που. λά. κια δὰ. λα. λού. νε στοῦ. πεύ. κου τὰ. κλα.

χῆ, στοὺς κάμ. πους, στὰ. λει. βά. - δια μέ. τῆ. χρυ. σῆ. αὐ.
 δία, καὶ ἄ. φθο. να λου. λού. διά. δὰ. χύ. νουν εὐ. - ῶ.

- γή, δά νοιώ. σω. ρέ. κεί κά. τω την πιο τρελή χα.
- διά. Ἡ δά. λασ. σα πα. ρέ. κεί δά σείε. ται ὁ. πα.
ρά, και ζέ. νοιαστα δά ποῦ. με τρα. γού. δια ζω. η.
λά, κί.ά. νά. λα. φρα στο κύ. μα ὁ γλά. ρος δά πε.
ρά, και ζέ. νοιαστα δά ποῦ. με τρα. γού. δια ζω. η.
τᾶ, κί.ά. νά. λα. φρα στο κύ. μα ὁ γλά. ρος δά πε.
ρά. } 1-2. Ἐμ. πρὸς, παι. διὰ, — στήν ἐ. ξο. χή, γορ. γά, —
τᾶ. — ἐ. κεί, παι. διὰ, δά θροῦ με τῆ χα. ρά,
Ἄθ. Ἀργυροπούλου.

40. ΣΤΟ ΠΕΥΚΟΦΥΤΟ ΔΑΣΟΣ

Moderato M. Hauptmann.

1. Στὸ πευ. κό. φυ. το δά. σος, ψη. λά στην πλα. γιά, μέ. στὸν ἴ. σκό. κεί
2. Τὰ που. λά. κια λα. λού. νε μέ. μά. γο. σκ. πό, και γε. ρά. κια πε.
κά. τω πλα. γιά. ζω. γλυ. κά. και νε. ρά. — κι. κον. τό. μου. κυ.
τοῦ. νε. σ' ἄν. τί. κρυ. δου. νό. Δά. σος ὁ. — μορ. φο! πάν. τα. χα.
λιέ. ται. μ' ἄ. φρό, ἄ. γε. ρά. κι. φυ. σά. — ει. δρο. σά. το. ἔ. λα.
ρά. πε. ρι. σ. ὄ, μιά. πνο. ἢ. εὐ. τυ. χί. — ας. μᾶς. δι. νεις. ἔ.
φρό, ἄ. γε. ρά. κι. φυ. σά. — ει. δρο. σά. — το. ἔ. λα. φρό.
σὺ, μιά. πνο. ἢ. εὐ. τυ. χί. — ας. μᾶς. δι. νεις. ἔ. — σὺ.
Μετάφρασις Ἄθ. Ἀργυροπούλου.

mf τού φτω-χοῦ μας κα-ρα-βιοῦ κά-θε ξάρ-τι τρί-ζει.
μο-να-χῆ ἐλ-πί-δα μας, σῦ-εῖ-σαι μό-νο τῶ-ρα.

mf

f Ἄχ, σχι-στή-καν τὴ πα-νιά, κείν' ἔ-δα, θεῖ-ο ἡ σκο-τει-νιά.
Εἶν' ἡ χά-ρη σου τρα-νή καὶ βοη-θᾶς ὁ-ποιον πο-νεῖ.

f

mf Βόν-δα θε-έ, *rit. e dim* θε-έ, σπλα-χνί σου μας.
mf θε-έ, *rit. e dim.* *f*

43. ΟΙ ΨΑΡΑΔΕΣ

(ΒΑΡΚΑΡΟΛΑ)

Μέτρια. *mf* Πρὸς-χα-ρη δου-λειά, *Ξ. Ἀστεριάδης.* γέ-λι-α να με-λιά
cresc.
βαρκα-ρό-λες, σε-ρε-νά-δες, Εἶ-μα-στοί μι-κροί ψα-ρά-δες.
pp τῆ ζω-ή μας με τὸ δί-χτυ τὴν περ-νοῦ-με τὸ γε-ρό.

Μέ-ρα, θρά-δυ, με-σο- νύ-χτι, σ'άλ-μου-ρό νε-ρό.

Τρα λα λα λα λα λα λα, σ'άλ-μου-ρό νε-ρό, —

Τρα λα λα λα λα λα λα, σ'άλ-μου-ρό νε-ρό.

2. Κί' αν κακοκαιρία
διώξη την ψαριά
κί' αδειοί έρδουμε σ'άκρογιαλί,
δέ δά πικραδουμε πάλι.

3. Μ'ένα γέλιο έδω γραμμένο
τό ψωμάκι τό ξερό,
δά τό φάμε μουσκεμένο
σ'άλμουρό νερό.

Στ. Σπεράντσας.

44. Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ

"ΦΥΣΑ ΒΟΡΙΑ ΜΟΥ"

SOLO *Μέτρια* N. Κόκκινος

1. Φύ-σα, βο-ριά μου, φούσκωνε τὰ — πα-νιά, —
2. Νά, τό νη-σί μας, προβάλλει μιὰ — χα-ρά, —

καί κύ-λα κα-ϊ-κά-κι — στὰ γα-λα-νά νε-ρό. —
σάν ό μορ-φο δελ-φί-νι, — στὰ γα-λα-νά νε-ρά. —

Πέ-τα, δα-λασ-σο-πού-λι, — στὸ κύ-μα, στὸν ά. φρό. —
Γιὰ κύτ.ταστ'ά. κρο-γιό-λι — πό-σοι μάς καρ-τε-ρούν. —

Rall.

Βόηθα μας Πα-να-γί-α, καί κά-νε μας και-ρό. —
καί μέ λευ-κό μαν-τή-λια ό-λοι μάς χαι-ρε-τούν. —

Coro. Λίγο γοργά.

Πέ-τα γορ-γά να πᾶ-με, μιφρασέ-ρα μου χου-σῆ,
 στο πολυαγα-πη μέ-νο, τ'ώ-σαί-ο μας νη-σί.
 Γ. Διγενάκης.

*) Εἰς τὴν ἐπανάληψιν τὰ 4 πρῶτα μέτρα ἀργά, ὡς καὶ τὰ 2 τελευταῖα.

Μητέρα

45. Η ΕΛΛΗΝΙΔΑ ΜΗΤΕΡΑ

"ΣΤΟ ΚΑΛΟ, ΠΑΙΔΙ ΜΟΥ, ΣΥΡΕ..."

Ρυθμός Έμβρατρίου.

1. Στο κα-λό, παι-δί μου, συ-ρε, Πά-ρε
 φεύ-γον-τας μα-ζί-σου τὴν εὐ-χὴ μου, να-τὴν-
 ἔ-χης φυ-λα-χτό σου ἀ-γα-πη-τό, να ζε-
 σταί-νη τὴν καρ-διά-σου, να φλο-γι-ζη τὴν ψυ-
 χή-σου τῶ-ρα στρα-τι-ῶ-της δᾶ-σαι στὸν Ἑλ.

λη. νι - κό στρα - τὸ 2. Ξέ - χα - σε τὸ σπι - τι -
κό σου καὶ τὴν κά - δε σου γλυ - κά - दा... Ξέ - χα -
σε πῶς ἔ - χεις - μά - να καὶ θυ. μου μο - νά - χαυ -
τό: "Νὰ τι - μή - σης τὸ - νο - μά σου, νὰ δο.
ξά - σης τὴν Ἐλ - λά - दा, πού νὰ ζῆ καὶ νά - ναιαί -
ὠ - νια εἶν' ἀπ' τὸ Θε - ὄ - γρα - φτό.

3. Σῦρε, σῦρε! Κι' ἄν πεδάνης μὲ βαθειὰ πληγὴ στὰ στήθη,
μὰ τὸ φήμισμά σου πάντα δένα φτερουγὰ γοργό·
δὰ σὲ κάνουν στὸ χωριὸ μας κἄν τραγοῦδι ἢ παραμῦδι,
καὶ περήφανη γιὰ τοῦτο δάμαι ἢ ὀρφανοῦλα ἐγώ!...

4. "ὦ! Χαρά, χαρὸ στὴ μάνα, τὴν ὀδύνην Ἑλληνίδα,
πού μὲ δίχως λόγο πίκρας, παραπόνου εἶτε καημοῦ,
ὀλοκαύτωμα δωρίζει τὸ παιδί της στὴν Πατρίδα,
πάνω στὴ φωτιά, στὴ φλόγα τοῦ πολεμικοῦ ὄνμου!
'Ισ. Φραγκῆσκος

.....

Κρητικά

46. ΚΡΗΤΗ ΠΟΛΥΠΑΘΟ ΝΗΣΙ

Είσαγωγή.

Ι. Κ. Μανιουδάκης.

1. Κρή-τη πολ-ύ πα-δο-νη-σι-
2. 'Ο-ποιος δὲν εἶν' ἀ-γω-νι-στής

καὶ πα-(Ε) καὶ πᾶν-τα δο-ξα-σμέ-νο, εἰς-
καὶ σῶ-(Ε) καὶ σῶ-μα-τα τε-χνί-της, πρέ-

τούς αἰ-ῶ-νες ἢ σου-νε-
πει του να μὴ τὰ πα-τη-

καὶ δὲ (Ε) καὶ δᾶ-σαι τι-μη-μέ-νο.
τὰ χῶ (Ε) τὰ χῶ-μα-τα τῆ Κρή-της.

47. ΔΙΓΕΝΗΣ

ΔΗΜΩΔΕΣ ΚΡΗΤΗΣ

I. K. Μανιουδάκις

1. Εμ! _____ Ὁ Δι. γε - νής - μ' ὁ Δι. γε -
 2. Εμ! _____ Κ' ἡ πλά. κα - τόν, - κ' ἡ πλά. κα
 3. Εμ! _____ Για. τί' ἐ. κεῖ - δά, - για. τί' ἐ. - κεῖ
 4. Εμ! _____ Νά. χεν ἡ - γῆς, - νά. χεν ἡ
 5. Εμ! _____ Νά. πά. θιου - τὰ, - νά. πά. θιου
 6. Εμ! _____ Ν'ά. νέ. βαι - να, - ν'ά. νέ. βαι -

1. νής - ψυ - χο - μα - χεῖ κ' ἡ - γῆς -
 2. τόν - ά - να - τρι - χιᾶ που - δά -
 3. δά - πού κοι. τε - ται λό - για -
 4. γῆς - πα - τῆ - μα - τα κί' ο - ού -
 5. τὰ - πα - τῆ - μα - τα νά - πια -
 6. να - στὸν οὐ - ρα - νό. FINE

1. (E) κ' ἡ γῆς - τό - νε - τρο - - μά - σει.
 2. (E) πού δά - τό - νε - σκε - - πό - ση.
 3. (E) άν. τρει - ω - μέ - να - λέ - ει.
 4. (E) κί' ο - ρα - νό. κερ - - κέ - λια,
 5. (E) νά - πια - να τὰ - κερ - - κλέ - λια.

D.C.

48. ΑΓΡΙΜΑΚΙΑ

ΔΗΜΩΔΕΣ ΚΡΗΤΗΣ

I. Κ. Μανιουδάκις.

Φαιδρά.

1. Ά- γρί- μια κι ά- γρί- μά- κια μου, ά, γρί- μια κι ά. γρί-
 2. Πέ- τε μου πούν' οί τό- ποι σας, πέ- τε μου πούν' οί
 3. Βου- νά ν' έ- μάς οί τό- ποι μας, δου- νά ν' έ- μάς οί

μά- κια μου, λά- φια μου με, λά- φια μου με - ρω-
 τό- ποι σας, και πούν' τ'ά χει, και πούν' τ'ά χει - μα-
 τό- ποι μας, γρε- μνά' τ'ά χει, γρεμνά' τ'ά χει - μα-

μέ - να, πέ- τε μου ποῦ - ν' οί τό- ποι
 δια - σας, δου- νά ν' έ - μάς οί τό- ποι
 δια - μας, τ'ά σπη- λια - ρά - - κια τῶ γρε-

σας.
 μας,
 μνω,

ΓΙΑ ΤΕΛΟΣ

ff ή φύ- λα- ξί μας οῦ - λη.
ff

49. Ο ΑΗΤΟΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΚΡΗΤΙΚΟ ΑΛΛΗΓΟΡΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΤΑΒΛΑΣ

I. K. Μανιουδάκις

Moderato

1. Σέ ψη.λό βου - νό — σέ ρι - ζι - μιό — χα -
 2. κά - δε - ται ν' αη - τός — δρεμ - μέ - νος, ... κλπ.

ρά - - κι, (ναί) χα - ρά - κι, — κά - δε - ται,

κά - δε - ται, — κά - δε - ται ν' αη - τός, — κά - δε - ται ν' αη -

τός, δρεμ - μέ - νος, χιονι - σμέ - νος ό καϋ - μέ - - νος.

Σέ ψηλό βουνό, σέ ριζιμιό χάρακι
 κάδεται ν' αήτοσ, δρεμμένος, χιονισμένος ό καϋμένος

καί περικαλεΐ τόν ήλιο ν' ανατείλη,
 "Ηλι' ανάτειλε, "Ηλιε, λάψε καί δός μου,

Γιά νά λύσουνε χιονί' άπού τ' άγερά μου
 καί τ' άκρούσταλλα άπού τ' άκράνυχα μου.

Σημ. Διά τήν έκτέλεσιν του άσματος τούτου ίσχύει ή διάταξις του έπομένου, "Ο' Επα -
 νοστάτης,, βλέπε ύποσημείωσιν σελ. 83.

50. Ο ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗΣ

ΚΡΗΤΙΚΟ ΡΙΖΙΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΤΑΒΛΑΣ

Ι.Κ. Μανιουδάκης

Maestoso (♩ = 80).

Πό-τες δά κά-πό-τες δά κά-μη — ξε-στεριά, —
 Νά πά-ρω τό, νά πά-ρω τό κλπ...

(Ε) πό-τες — δά —, φλε- — — δα-
 ρί- — — ση, πό-τες — δά — φλε-δα — ρί-ση, —, νά
 πά-ρω τό, — νά πά-ρω — τό — του — φέ-κι μου.

Πότες δά κάμη ξεστεριά, (ε) πότες δά φλεβαρίση,
 νά πάρω τό τουφέκι μου, (ε) τήν ἄμορφη πατρῶνα,
 νά κατεβῶ στὸν Ὀμαλό, (ε) στὴ στράτα τῷ Μουσοῦρω,
 Νά κάμω μάνες δίχως γιουούς, (ε) γυναῖκες δίχως ἄντρες,
 νά κάμω καὶ μωρὰ παιδιὰ, (ε) νά 'ναι δίχως μανάδες,
 νά κλαῖν τὴ νύχτα γιὰ βυζί, (ε) καὶ τὴν αὐγὴ γιὰ γάλα,
 καὶ τόποδιαφωτισμάτα (ε) γιὰ τὴν καυμένη μάνα....

ΣΗΜ. Αἱ τρεῖς πρῶται φράσεις τοῦ ποιήματος ἀποτελοῦν τὴν ὅλην μελωδίαν. Συνηθισμὸς δὲ
 λογιέται ὅτι ἀποτελοῦν μίαν μουσικὴν περίοδον. Διὰ τὸ συνεχισμὸν ἑκάστην
 τῶν ἐπομένων περιόδων τοῦ ᾄσματος, ἐπαναλαμβάνομεν τὴν τελευταίαν φράσιν ἑκαστῆς προη-
 γουμένης περιόδου τὴν ὁποίαν θεωροῦμεν ὡς 3^{ην} τῆς ἐπομένης καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.
 Τὸ τραγοῦδι αὐτὸ ψάλλεται καθ' ὁμάδας καὶ σταγατῶν, ὡς συνηθίζεται, εἰς τὴν φράσιν "Νά κάμω
 καὶ μωρὰ παιδιὰ". Εἶναι γραμμικοῦ εἰς τὸν Ἰωνικόν ἢ Λυδίον τρόπον.

πα και γορ. γή — κα. τε - δαί - - νει.
 μέ με. γά. λο. δε. ο. ρα. το δό. ρου, ο. λη
 νειά. τα, πε. τή — και ζω. ή, και σε το. ση φω.
 τιά και βο. ή, τρέ. μουν δά. ση και ο. - - ρη!
 χτύ. πα, χτύ. πα της δά. λασ. σας Σου. λι, χτύ. πα κό. ρη γλυ.
 κειά του για. λου, έ. δώ άν. δρες πα. λεύ. ουν, άλ. λου -
 - ζουν γυ. ναί. κες ως δού - λου. 'Απ' έ. δώ, Σε. λι.
 νιώ. τες, λακ. κιώ - τες, απ' έ. κεί, στη φω. τιά - Σφα. κια.
 νοί, Να βο. ή. ζη παν. του μία φω. νή —
 — στίς σπα. διές μας τις πρώ - - τες, Να βο. - τες.
 Γ. Παράσχος.

53. ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΗΜΑΙΑΣ κατὰ τὴν ἑπάρσιν ἢ ὑποστολήν

Marziale I. K. Μανιουδάκις.

Ἄνε. βαί. νει στὸν ἴ- στό της ἡ γα- λά- ζια
ἢ κα. τε- βαί. νει ἀπὸ τὸν ἴ- στό της κλπ...

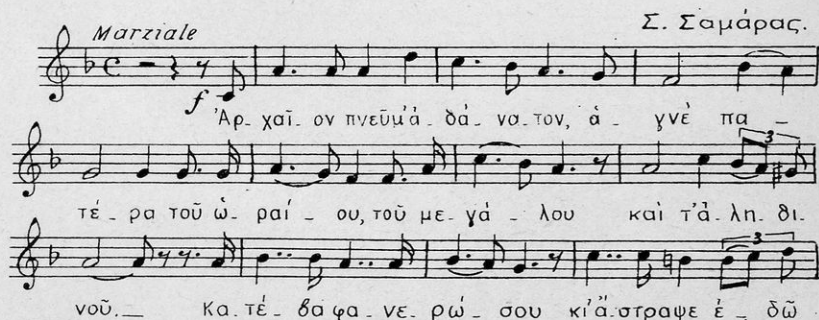
μας Ση. μαί- α! Ἑλ. λη. νό. που. λα, στα. δεξ. τε πρό. σο-
χή! *p* Εἶν' αὐ. τῆ ποὺ συμ. βο. λί - ζει *mf* τῆς Πα. τρι. δος

τὴν ἰ- δέ- α, τῆς Ἑλ. λά. δος τὴν Ἄ- δό. να. τη ψυ-
χή! *ff* Ἑλ. λη. νό. που. λα στα. δεξ. τε πρό. σο- χή! —
rall.

— Χαι. ρε- τῖ - στε τὴ γα. λά. ζια μας Ση. μαί. α!
N. B. Ροῦτσος.

54. ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΥΜΝΟΣ

Marziale Σ. Σαμάρας.

Ἄρ. χαῖ. ον πνευμά. δά. να. τον, ἀ - γνέ. πα -
τέ. ρα τοῦ ὤ. ραί - ου, τοῦ με. γά - λου καὶ τ' ἁ. λη. δι.
νοῦ. — Κα. τέ - βα. φα. νε. ρώ - σου κί' ἄ. στρα. φε. ε - δῶ

ΣΗΜ. Ὁ Ὀλυμπιακὸς ὕμνος ἐξετελέσθη τὸ πρῶτον ἐν Ἀθήναις ἐπέυκαιρία τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων τοῦ 1896 ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ μουσουργοῦ Σπ. ΣΑΜΑΡΑ, ὑπὸ ὀρχήστρας ἀποτελουμένης ἐκ 200 ἐκτελεστῶν καὶ χορωδίας ἐκ 200 ἐπίσης ἀοιδῶν.

πέ-ρα— στή δό-ξα τῆς δι-κῆς σου γῆς— καί τού-ρα-
 νοῦ.— Στὸ δρό-μο καί στὸ πά-λε-μα καί στὸ—λι-
 δά-ρι, στῶν εὐ-γε-νῶν ἁ-γώ-νων— λάμ-ψε-τὴν ὁρ-
 μή— καί με—τὸ—ἁ—μά-ραν-το στε-φά-νω-σε κλω-
 νά-ρι καί σι-δε-ρέ-νιο πλά-σε καί ἄ-ξιο τὸ κορ-
 μί— καί σι-δε-ρέ-νιο πλά-σε καὶ ἄξιο τὸ κορ-μί.—
 Κάμ-ποι, θουνὰ καί πέ-λα-γα— φέγ-γου-νε μα-ζύ— σου
 σὰν ἔ-νας λευ-κο-πόρ-φυ-ρος— μέ-γας να-ός— καί
 τρέ-χει στὸν να-ὸν ἑ-δῶ προ-σκυ-νη— τῆς σου
 καί— τρέ-χει— στὸν να-ὸν ἑ-δῶ— *cresc.* προ-σκυ-νη-
 τῆς— σου, ἄρ-— χαῖ-ον πνευ-μά-δα-να-τον—
 κά-δε λα-ός,— κά-δε λα-ός— ἄρ-
 χαῖ-ον πνευ-μά-δα-να-τον, *rall. ff.* κά-δε λα-ός— *K. Παλαῆς*

55. ΕΘΝΙΚΟΣ ΥΜΝΟΣ

Μέτρια.

Ν. Μάντζαρος.

Σὲ γνω-ρί. ζ'ά-πό τὴν κό-ψι τοῦ σπα-διοῦ τὴν τρο-με-ρή, σὲ γνω-

ρί. ζ'ά-πό τὴν ὄ-ψι, πού με διὰ με-τράει τὴ γῆ. Ἄπ' τὰ κόκ-κα-λα θγαλ-

μέ-νη τῶν Ἑλ-λή-νων τὰ ἰε-ρά καὶ σὰν πρῶτ'ἀν-δρει-ω. μέ-νη, χαῖρ'ῶ.

χαῖ- ρ'Ἐλευ-δε-ριά! καὶ σὰν πρῶτ'ἀν-δρει-ω. μέ-νη, χαῖρ'ῶ χαῖ- ρ'Ἐλευ-δε-

ριά, καὶ σὰν πρῶτ'ἀν-δρει-ω. μέ-νη χαῖ-ρ'ῶ χαῖρ' Ἐ-λευ-δε- ριά.

Δ. Σολωμός.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ, ΜΟΥΣΙΚΑ ΑΡΘΡΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

I. Κ. ΜΑΝΙΟΥΔΑΚΙ

Δημοσιευθέντα εἰς τὸν ἐγκώριον κ ζένον τύπον

1. Ἡ Ἐπιρροή τῆς Μουσικῆς. *Μ. Ἐπιθεώρησις*, Ἀθῆναι, Ἰούλιος-Ἰούλιος 1926.
2. Μουσική καὶ Ἐκκλησία. Ἐφημ. "Παρατηρητής", Χανιά 22/23 Φεβρ. 1934.
3. Ἡ Βυζαντινὴ Μουσικὴ καὶ οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς, Περ. "Χριστιανικὴ Κριτική", Μάρτιος 1936.
4. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ μουσικὴ. *Διάλεξις γενομένη ἀπὸ τοῦ Ραδ/κοῦ Σταθμ. Bari, Ἰταλίας (11-1-1936) Ἐπετηρίς E.I.A.R. Le trasmissioni per Grecia (1-7-1934-1-7-1937)*
5. Οἱ παλαιοὶ κώδικες τῆς Βυζ. Μουσικῆς. Ἐφ. "Παρατηρητής", 22-2-1936.
6. Ἡ ἐπίδρασις τῆς Μουσικῆς ἐπὶ τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων. *Διάλεξις μετὰ συναυλίας. Κρητικὸν Ὁδεῖον, Χανιά 23-5-1936.*
7. Ἀρχαία Ἑλλ. Μουσικὴ. *Διάλεξις γενομένη ἀπὸ τοῦ Ραδ. Σταθμ. Bari, Ἰταλίας (20-6-1936). Rivista di Cultura Greco-Italiana, Bari (Μάρτιος 1940).*
8. Ἑλληνικὴ Μουσικὴ. *Διάλεξις γενομένη ἀπὸ τοῦ Ραδ/κοῦ Σταθμ. Bari, Ἰταλίας, 21-6-1936.*
9. Ἡ Δημῶδες Ἑλλ. Μουσικὴ. *Διάλεξις γενομένη ἀπὸ τοῦ Ραδ. Σταθμοῦ Bari, Ἰταλίας 30-7-1936.*
10. La Musique Byzantine. Περ. "La Revue Musicale", Παρίσιος, Ὀκτώβρ. 1936.
11. Ἡ Κασσιανή, Ἐφημ. "Ταχυδρόμος", Χανιά 28-4-1934.
12. Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ. Ἐγκ. Ἐπιθ/σις "Ραδάμανθος", Ἀθῆναι, Ἀπρίλιος 1937.
13. Ἡ Βυζαντινὴ Μουσικὴ, γέννημα τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς. Ἐφημ. "Ταχυδρόμος", - Χανιά 8-5-1937.
14. Τὰ Κρητικὰ ᾄσματα. Ἐφημ. "Κρητικὰ Νέα", Ἡράκλειον 27-10-1938.
15. La Musica Ecclesiastica Bizantina, *Radio Rivista, Roma. Ἰανουάριος 1939.*
16. Κρίσεις περὶ τῶν Κρητικῶν Ἀσμάτων καὶ Χορῶν. Περ. "Κρητικὴ Ζωή", Χανιά, Σεπτεμβρίου 1944.
17. Μουσικὴ καὶ Ἐκκλησία. Ἐφημ. "Κήρυξ", Χανιά 11-10-1946.
18. Ἡ Γλυπτικὴ. Περ. "Κρητικὴ Ψυχὴ" (τεύχ. 5^ο 1948) Χανιά, Ἐφ. "Νέα Ἐποχὴ", 13-2-48
19. Ἀπηχῆσις Βυζ. Μουσικῆς ... Ἐφημ. "Ἐμπρός" Ἀθῆναι, 5-2-1948.
20. Τὸ Κρητικὸν Ὁδεῖον. Ἐφ. "Κήρυξ", 9, 11 καὶ 12 Ἰουνίου 1949.
21. Ἡ ἐπίδρασις τῆς Μουσικῆς ἐπὶ τῶν ζῶων. *Διάλεξις γενομένη ἀπὸ τοῦ Ραδιο/κοῦ Σταθμοῦ Χανίων, 12 καὶ 13 Ἰουλίου 1949.*
22. Τὰ Ρεμπέτικο Τραγούδια καὶ ἡ ἐπίδρασις αὐτῶν ἐπὶ τῆς Νεολογίας. Ἐφημ. "Παρατηρητής", Χανιά 14-6-1949.
23. Τὰ Δημῶδη Ἀσματα τῆς Κρήτης. Ἐφ. "Παρατηρητής", 15 καὶ 30-6-49.
24. Ὁ Διδάσκαλος ποῦ ἔβουγε (Κωνσ. Παῦλος). Ἐφ. "Ἐμπρός", Ἀθῆναι 14-7-1949.
25. Ἡ Ἐξελίξις τῆς Μουσικῆς κατὰ τοὺς ἀρχαίους καὶ νεωτέρους χρόνους. *Διάλεξις γενομένη ἐν τῷ θεατρῷ τῆς Ἀναργυροῦ καὶ Κοργια Λενεῖου Σχολῆς Σπετσῶν, 17-12-1950, Ἐφ. "Ἐμπρός", Ἀθῆναι 22-12-50*
26. *Διάλεξις περὶ Μουσικῆς, θέματα: "Σχέσις Μουσικῆς καὶ Γυμναστικῆς", "Ἐπίδρασις τῆς Μουσικῆς ἐπὶ τῶν πτηνῶν". Σπέτσαι 25-11-50.*

ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ

ΔΟΘΕΙΣΑΙ ΥΠΟ ΤΗΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΝ ΙΩΑΝ. Κ. ΜΑΝΙΟΥΔΑΚΙ

1. Συναυλία Όρχηστρας Έλληνικοῦ Ὁδείου. (Έργα Schumann - Wagner) Ἰεράπετρα, 30-1-1938).
2. Συναυλία Όρχηστρας Έλληνικοῦ Ὁδείου. (Έργα Schubert - Mozart) Ἰεράπετρα, 2-6-1938
3. Συναυλία Όρχηστρας Έλληνικοῦ Ὁδείου. (Έργα Bach - Liszt) Ἰεράπετρα, 16-4-1939.
4. Συναυλία Όρχηστρας Έλληνικοῦ Ὁδείου. (Έργα Schubert - Clementi) Ἰεράπετρα, 2-7-1939.
5. Συναυλία Όρχηστρας Έλληνικοῦ Ὁδείου. (Έργα Ἑλλήνων Συνθετῶν - Συμφ. Φαλμῶν Προφητάνακτος Δαυίδ, Ι. Κ. Μανιουδάκι) 14-7-1939.
6. Συναυλία Όρχηστρας - Χορωδίας, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς Ἑορτῆς τῆς Ἑθνικῆς Παλιγγενεσίας, ἐν τῷ θεάτρῳ "Πάνθεον," (Έργα Ἑλλήνων Συνθετῶν) Χανιά 24-3-1946.
7. Συναυλία Όρχηστρας - Χορωδίας, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς Ἑορτῆς τῆς Ἑθν. Παλιγγενεσίας, ἐν τῷ θεάτρῳ "Πάνθεον," (Έργα Ἑλλήνων Συνθετῶν) Χανιά 24-3-1947.
8. Συναυλία Όρχηστρας - Χορωδίας, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς Ἑορτῆς τῆς Ἑθν. Παλιγγενεσίας, ἐν τῷ θεάτρῳ "Ὀλύμπια," (Έργα Ἑλλήνων Συνθετῶν) Χανιά 24-3-1948.
9. Συναυλία Όρχηστρας - Χορωδίας, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς Ἑορτῆς τῆς Ἑθν. Παλιγγενεσίας, ἐν τῷ θεάτρῳ "Ὀλύμπια," (Έργα Ἑλλήνων Συνθετῶν) Χανιά 24-3-1949.
10. Συναυλία Όρχηστρας - Φιλαρμονικῆς Μουσικῆς καὶ Χορωδίας ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Ἀναρχυρείου καὶ Κοργιαλενείου Σχολῆς Σπετσῶν. 28-5-1950. (Έργα Ἑλλήνων Συνθετῶν) Ἐφ. "Καθημερινή," 1-6-50, Ἐφ. "Βραδυνή," 12-6-50.
- II. Συναυλία Όρχηστρας - Φιλαρμονικῆς Μουσικῆς καὶ Χορωδίας ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Ἀναρχυρείου καὶ Κοργιαλενείου Σχολῆς Σπετσῶν. 17-12-1950. (Έργα: Bach, Beethoven; Mozart) Ἐφ. "Καθημερινή," 22-12-1950.

12. Συναυλία Όρχηστρας Φιλαρμονικῆς Μουσικῆς καὶ Χορωδίας ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Ἀναρχυρείου καὶ Κορυα-
λευνείου Σχ.Σπεσιῶν 20-5-1951. (ἔργα: Mozart, Men-
delssohn-Verdi) Ἐφ. "Ἔθνος", Ἀθῆναι, 2-6-1951.
13. Ἐπίδειξις Χορωδιακῆς μουσικῆς ὑπὸ τῆς Χορωδίας τῆς
Ραλλεῖου Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας εἰς Ραδιοφω-
νικὸν Σταθμὸν Ἐνόπλων Δυνάμεων Ἀθηνῶν,
24-3-1952. (ἔργα Ἑλλήνων Συνθετῶν) Ἐφημ. "Βραδύ-
νη", Ἀθῆναι 27-3-1952.
14. Ἐπίδειξις Μανδολινάτας-Χορωδίας τῆς Ραλλεῖου Παιδαγω-
γικῆς Ἀκαδημίας εἰς τὰς πλατείας Κοραῆ καὶ
Κανάρη, Πειραιῶς. "Ἀνδραστήρια", Ἐτήσιος πανη-
γυρικός ἐορτασμός Δήμου Πειραιῶς. 30-4-1953.
15. Ἐπίδειξις 100/μελοῦς Μανδολινάτας Ραλλεῖου Παιδαγωγικῆς
Ἀκαδημίας τῇ συμμετοχῇ Χορωδίας, ἐν τῷ Δημο-
τικῷ θεάτρῳ Πειραιῶς. 23-3-1954. (ἔργα Ἑλλήνων
Συνθετῶν). Ἐφ. "Ἔθνος" Ἀθῆναι 31-3-1954.
16. α) Συναυλία Μανδολινάτας-Χορωδίας Ραλλεῖου Παιδαγωγι-
κῆς Ἀκαδημίας. (ἔργα: Ι.Κ. Μανιουδάκι: Ἡ σκλα-
βωμένη Κύπρος, - Στούς Ἀθάνατους Νεκρούς, -
Ἡ Μάννα κ.ά.
- β) Ἐπίδειξις Ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς ὑπὸ τῆς Χορωδίας
Ραλλεῖου Παιδ/κῆς Ἀκαδημίας.
- γ) Ἐπίδειξις δημῶδων ἀσμάτων καὶ χορῶν ὑπὸ τῆς 100/με-
λοῦς Μανδολινάτας τῆς Ἀκαδημίας τῇ συμμε-
τοχῇ Χορωδίας.
Ἐφημ. "Καθημερινή", 14-6-1954, "Ἔθνος", 19-7-1954,
"Νεοί Σκοποί", Πειραιῶς, 12-7-1954.
17. Ἐπίδειξις Σχολῆς Ακκορδεον. (Ὅμαδική ἐνόργανος ἐκτέ-
λεσις Ἑλληνικῶν ἀσμάτων καὶ χορῶν ὑπὸ
65 σπουδαστοῦν τῆς Ραλλεῖου Παιδαγωγι-
κῆς Ἀκαδημίας) Ἐθνικὴ Ἐστία "Πύργος Βασι-
λίσσης", 30-6-1961.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Α' Θεωρητικὴ Ὑλη

Σελίς

Κλίμακες καὶ ὀπλισμὸς αὐτῶν	1
Σχηματισμὸς μεζόνων κλιμάκων μετὰ διέσεων	2
Τρίηχον - Ἐξαήχον κ.λ. - μελωδικαὶ ἀσκήσεις. - Ἐφαρμογή	3
Μέτρον $\frac{3}{8}$ εἰς διαφόρους μορφάς. Ἐφαρμογή	5
Σχηματισμὸς μεζόνων κλιμάκων μετὰ ὑφέσεων	6
Μέτρον $\frac{9}{8}$. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις. Ἐφαρμογή	8
Διπλὴ στιγμή διαρκείας. Ἐφαρμογή	10
Ἑλληνικὸς ρυθμὸς $\frac{7}{8}$. Ἐφαρμογή	10
Ἐλάσσονες κλίμακες ἀρμονικαί	12
Ἐλάσσονες κλίμακες μελωδικαί	13
Γενικὸς πίναξ μεζόνων καὶ ἐλάσσονων κλιμάκων	14
Ἀρχαία ἐλάσσω κλίμαξ. Ἐφαρμογή	16
Πῶς παράγεται ἡ φωνή. Ἐκτασις φωνῶν. Παιδικὴ φωνή	17
Ἄσματα δίφωνα, τρίφωνα, τετράφωνα	18
Τί εἶναι: Ἀρμονία, Ἀντίστιξις, Φούγκα, Κανῶν	20
Μουσικὰ ὑπαγόρευσις	23
Συγχορδίαί. Ἀπλὴ ἔννοια	24
Σχηματισμὸς συγχορδιῶν μεζόνος καὶ ἐλάσσονος τρόπου	25
Ἀναστροφὴ συγχορδιῶν	26
Συγχορδία πέμπτης δεσποζούσης	26
Μέτρα: $\frac{2}{2}$ - $\frac{5}{4}$ - $\frac{6}{4}$ - $\frac{9}{8}$ - $\frac{12}{8}$	26
Συγκοπή - Ἀντιχρονισμὸς - Ἐφαρμογαί	28
Τριακοστὰ δευτέρα - Ἐφαρμογή	29
Παρεστιγμένα δέκατα ἕκτα. Ἐφαρμογή	30
Διοκρῖσις τόγου εἰς ὃν ἀνήκει μουσικὸν τεμάχιον	30
Μετατροπία	31
Γνώμων τοῦ Φα	32
Προσωδία - Χρωματισμοί	34
Συντομίαί - Συντομίαί παύσεων καὶ φθογοσῆμων	36
Μεταφορά. Ἐφαρμογαί	38
Καλλῶπισμοί: Ποικιλίμα - Πλειάς - Τρίλλος - Ἄνδισμα	39
Μουσικὰ ὄργανα	42

Β' Ἄσματα

1) ΕΝ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ

Σελ.

Σελ.

1. Τὸ Ἀρνάκι (Μεῖνε μικρὸ ἀρνάκι).	4	7. Ἡ Ξενητεῖα	13
2. Κάτω στὸ Βάλτο, Δημῶδες	6	8. Τὰ εὐζωνάκια, Δημῶδες	17
3. Τὰ πουλάκια, W. MOZART	9	9. Ὁ Μῦλος, Κανῶν δίφωνος	21
4. Φεύγει ἡ μέρα, Κανῶν $\frac{4}{4}$ φωνος	10	10. Ἡ Καμπάνα » $\frac{3}{4}$ φωνος	21
5. Οἱ ἀνεμῶνες ἄνδιον, I. K. Μανιουδάκι	11	11. Ἄνοιξη, Κανῶν τρίφωνος	22
6. Τὸ ἀηδονάκι τὸ μικρὸ, Δημῶδες	11	12. Ἡ καμπάνα τοῦ χωριοῦ μας	22
		13. Ὁ Κοῦκος, $\frac{4}{4}$ φωνος. [$\frac{4}{4}$ φωνος]	22

2) ΕΝ ΤΩ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΙ

Μονόφωνα - Δίφωνα - Τρίφωνα

Θρησκευτικά.

1. Πολυεύσπλαχνε Χρίστε μας,
(Κανών 5/φωνος) *J. Haydn*
2. Σύ πού κόσμου κυβερνάς, *A. Bitter*
3. Γλυκειὰ Μπτέρα τοῦ Χριστοῦ, *I. Σκελ*
4. Θεέ τὴν ὥρα ἐτούτη, *A. Παπαγιωτοπούλου*
5. Σῶσον Κύριε, *I. Κ. Μανιουδάκης*
6. Ἀπολυτίκιον Ἀγ. Δημητρίου, *I. Μανιουδάκης*

Σχολικὴ Ζωή.

7. Ὕμνος Σχολείου, *I. Κ. Μανιουδάκης*
8. Στὴν Ἑλλην. Σημαία, *I. Κ. Μανιουδάκης*
- 28^ο Ὀκτωβρίου.
9. Ἡ Πίνδος, *Κ. Λάβδας*
10. Ὁ μέρα πού δροντοφώνας,
[*Μ. Τρουλάκη*]
11. Ἡπειρώτισσες, *Μ. Βλαζάκης*

Χριστούγεννα.

12. Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ, *Kling.*
13. Σήμερα στὴ Βηθλεὴμ, *G. Handel*
14. Ἅγια Νύχτα, *F. Gruber*

Πρωτοχρονιά

15. Πρεὶ ὁ παλῆος ὁ χρόνος, *Μ. Λε-
[Βέντας]*

Τρεῖς Ἱεράρχαι.

16. Χαίροις Ἱεραρχῶν ἡ Τριάς,
[*I. Κ. Μανιουδάκης*]
17. Ὕμνος Τριῶν Ἱεραρχῶν, *Κ. Παπα-
[Δημητρίου]*

Κε' Μαρτίου.

18. Ἀθάνατη Πατρίδα μας, *I. Κ. Μανιουδάκης*
19. Μιὰν ἀψίδα τῶν ἡρώων
20. Στους Ἀθανάτους Νεκρούς, (Μνημο-
συνον) *I. Κ. Μανιουδάκης*
21. Πατρίδα ὄνειρο ἀκριβό, *H. Swaney.*
22. Μαυρεῖν ἡ νύχτα, *Γ. Σαϊλερ.*
23. Ὁ! Πατρίδα μας Ἑλλάδα

Δημῶδη - Πατριωτικά.

24. Τὰ κλεφτόπουλα
25. Ἡ Λαφίνα
26. Σαράντα παλληκάρια
27. Χορὸς τοῦ Ζαλόγγου
28. Ἡ κλεφτικὴ ζωὴ

Ξελ. Ἀρ. Δημῶδη Χορευτικά.

29. Ἐνας ἀπὸς
30. Ἡ Βλαχοπούλα
31. Ὁ Γέρο - πεῦκος
32. Μανιάτικος χορὸς
33. Στὸν ἀπάνου μαχαλά
34. Βγῆτε στὴν ἐσοχὴ *I. Μανιουδάκης*
35. Τὸ ἀπδόνι, *Κ. Λάβδας*
36. Μισεῦσ καὶ τὰ μάτια μου
37. Παρασκευοῦλα μου
- Φυσιολατρικά.
38. Τ' ἀχώριστα λουλούδια, *Α. Μάλλος*
39. Ἐμπρός παιδιὰ (στὴν ἐσοχὴ)
[*I. Κ. Μανιουδάκης*]
40. Στὸ πευκόφυτο δάσος, *Μ. Χαυρ-
[Γιαννῆ]*
41. Τὸ Δειλινό, *Ξ. Ἀστεριάδης*
- Θαλασσινά.
42. Στὴ Φουρτοῦνα, (Ὁ βοριάς
[*Λυσομανῶ*])
43. Οἱ Ψαράδες, *Ξ. Ἀστεριάδης*
44. Ἡ Ἐπανόδος (Φύσα βοριά μου)
Ν. Κύκκινος
55. Μπτέρα.
45. Ἡ Ἑλληνίδα Μπτέρα
- Κρητικά.
46. Κρήτη πολὺπαθο νησί, *I. Κ.
[Μανιουδάκης]*
47. Ὁ Διγενῆς, *δημῶδες*, "
48. Τ' ἀγριμῶκια, "
49. Ὁ Ἄπὸς τῆς Κρήτης (Ἐξ ψηλοῦ
[*βουνό*]), *I. Κ. Μανιουδάκης*
50. Ὁ Ἐπαναστάτης (Πότες δὸ κά-
[*μη Ἐαστεριά*]) *I. Κ. Μανιουδάκης*
51. Ἐνα πουλί θαλασσινό, *δημῶ-
[δες, Μ. Βλαζάκης]*
52. Κρητικὸς Ὕμνος, *Σπ. Καίσαρης*
53. Χαιρετισμὸς τῆς Σημαίας, *I. Κ.
Μανιουδάκης*
54. Ὀλυμπιακὸς Ὕμνος, *Σπ. Σα-
[μάρας]*
55. Ἐθνικὸς Ὕμνος, *Ν. Μάντζαρης*

Καναδάριον Ίων. ἐδ. κωφρον

Εργ. ἐν Χανιά Κρήτης - - - 1904
Μεγα: Σχορική Μινδα Τυχ. Α' Αθ. 1904
Διὰ τῆς ἀριστερᾶς γωνίας. ἐξ. 8' σελ. 10
ἢ Β' Ζυθοῦ

4
Σχορική Μινδα Τυχ. Β' Αθ. 1904
Διὰ τῆς Β. Γ. Δ γων. ἐξ. 8'
Σελ. 8' σελ. 93

ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ
ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

Β' ΕΙΣ ΦΥΛΛΑΔΙΑ.

1. "Ύμνος του Δικταίου Διός, *Κατ' αρχαϊκὴν μελοποιίαν, διὰ χορωδίαν καὶ πιάνο, Ἀθῆναι 1938.*
2. "Ἡ Συμφωνία τῶν Ψαλμῶν τοῦ Προφητάνακτος Δαυΐδ,
Διὰ Χορωδίαν καὶ Πιάνο, Ἔκδοσις Μουσ. Οἴκου Μ. Γαϊτάνου, Ἀθῆναι, 1940.
3. "Ύμνος Ἀναργυρείου καὶ Κοργιαλενείου Σχολῆς Σπετσῶν,
Διὰ Χορωδίαν καὶ Πιάνο, Ἔκδ. Μουσ. Οἴκου Μ. Γαϊτάνου, 1950. (Ἀ' ἐκτέλεσις ὑπὸ τῆς Φιλαρμ. Μουσικῆς τῆς Σχολῆς, 27/29 Μαΐου 1950 ὑπὸ τὴν δειξιέθυνον τοῦ Συνδέτου.
4. "Ἡ Μάχη τῆς Κρήτης, (1941 - 1945) Ἐμβατήριον ἐγκριθὲν ὡς Ἐθνικὸν
*δι' ἀπὸς ὑπ' ἀρ. 612177-98956/16-10-1952
ἀ/γῆς Ὑπουργ. Στρατιωτικῶν. Βραβεῖον Ἐταιρ. Καλλιτεχνῶν, Πειραιῶς 1951.*
5. "Ἡ σκλαδωμένη Κύπρος. (Andante-Allegro-Andante), Ἐξετελέσθη ὑπὸ τῆς
*Χορωδίας καὶ τῆς 100/με-
λοῦς Μανδολινίστας τῆς Ραλλείου Παιδ. Ἀκαδημίας ἐν τῷ Δημ. Θεάτρῳ Πειραιῶς,
23-3-54 καὶ 10-7-54. Μετάδοσις Κ. Ραδ. Σταθμοῦ Ἀθηνῶν 27-3-1955. ἠχογράφ. Ε.Ι.Ρ.*
6. Συλλογὴ δημοδῶν ἀσμάτων.
7. Τὸ τραγούδι τῆς Μάννας.
8. "Ἡ Εὐχαριστήριος ἑορτὴ τῆς Ἀγ. Σκέπης τῆς Ὑπεραγίας
Θεοτόκου. (μὲ βυζαντινὴν καὶ εὐρωπαϊκὴν παρασημαντικὴν).
9. "Ύμνος Ραλλείου Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Πειραιῶς,
Ἀθῆναι 1954.

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΑ ΕΜΒΑΤΗΡΙΑ

10. "Ἡ Σημαία μας.
11. Μίαν Ἀψίδα τῶν Ἡρώων.
12. "Ἡ 28^η Ὀκτωβρίου.
13. Κατάρτα καὶ ἀνάθεμα στοὺς Οὐννοὺς.
14. Ἀθάνατη Πατρίδα.
15. Σὲ δρόνο δαφνοστόλιστο.
16. "Ἡ Λένω Μπότσαρη.
17. Πατρίδα καὶ Θρησκεία.
18. Στὴν Ἑλληνικὴ Σημαία κ. ᾤ.